Istanbul ve Trakya mıntaka Ticaret odaları kongresi yarın İstanbulda toplanıyor. Fazla ıstok olduğundan beyaz peynir fiatı düşuyor.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu MAHMUT

M. Venizelos, hükûmetle anlaşma imkânının kalmadığını bu husustaki müzakeratın artık bitmiş olduğunu söylemiştir.

FIYATI 5 KURUŞTUR | 9 uncu sene No. 2944 PAZARTESİ 23 NISAN 1934 | Tel: (Müdür : 24318, Yazı işleri müdürü : 24319. Idare ve Matbaa : 24310.

Çocuk Bayramı Başladı!

KÂZIM ve İSMET Paşalar "*Milliyet*,, sütunlarından Türk çocuğuna hitap ediyorlar

Bugün iki bayramı birden kutluluyoruz: 23 NİSAN

Bugünün çocuğunun şahsında yarının büyük Türkiyesinin bütün ümit ve emellerini selâmlarız

Bugün Mustafa Kemal Türkiyesinde millî hâkimiyetin ilân edildiği ve Ankarada Türkiye Millet Meclisinin ilk açıldığı gündür. Ogün Büyük Şef : "*Hâkimiyet milletindir...*,, dedi. Türk milletine kurtuluş yolunu ve içinde bulunduğumuz diriliği ve varlığı getiren gün, inkılâp çocuğunun her yıl süren bayramına da başlangıç olarak kabul edlmiştir. Her Türkün hâfıza ve hâtırasında bütün tafsilâtı hakkedilmiş olan bu büyük günde onun içindir ki memleketin her tarafında Çocuk bayramı başlıyacak. Türk milletinin ümidi, ilerinin ışığı ve inkılâbımızın mesnedi olan Türk çocuğu bütün bir hafta bayramını kutluluyacak, imanını tazeliyecek, ileriye akan hızını arttıracaktır. Kemalist inkılâp ve onun Türkiyesi azı istemiyen, çoğa kanmıyan bir varlıktır. İnkılâp çocuğunun hamuru da işte bu imanın özünden besleniyor.

Bugünün çocuğunun şahsında yarının büyük Türkiyesinin bütün ümit ve emellerini selâmlarken Millet Meclisi Reisi Kâzım ve Başvekil İsmet Paşaların bugünün küçük, yarının büyüklerine *MİLLİYET* sütunlarından ithaf ettikleri satırları da neşrediyoruz :

Kâzım Paşa diyor ki:

Türk çocuğunun bayramı

Yurdumuzun ve Cümhuriyetimizin istikbalinden tamamile emin olabilmek için çocuklarımızı çok itina ile yetiştirmeli, onların beden ve fikir terbiyelerine bütün mevcudiyetimizle dikkat etmeliyiz. Bu mühim vazife yalnız ana,

(Devamı 7 inci sahifede)

İsmet Paşa diyor ki:

Sevgili bayram

Bayramınız kutlu olsun Cümhuriyet Çocukları! Sizin bayramınız bütün sevinç günlerinin en neşelisi ve en feyizlisidir. Hiç bir bayram günü sizin bu haftanız kadar vatan için ümitlerle dolu değildir. Hiç biriniz Cümhuri -

(Devamı 7 inci sahifede)

Vali degişiyor mu?

İstanbul Vali ve Belediye Reisliğine Kâzım Pş.nın veya Nevzat Beyin gelmesi muhtemel

Fırka grupunda yarın Dahiliye ve İktısat vekilleri izahat verecekler

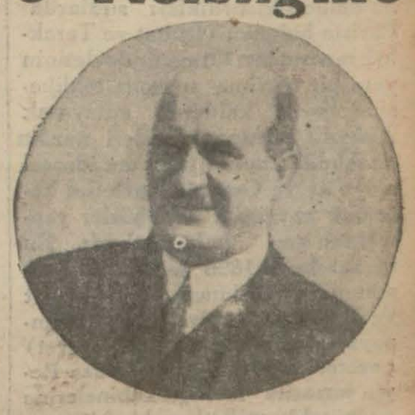

Muhittin Bey

Mesuller af kanunundan istifade edemiyecekler, Vekâlet iki cepheden dava açıyor!

ANKARA, 22 (Telefonla) — Esnaf Bankası işi hakkında Ordu mebusu Ahmet İhsan Bey tarafından fırkaya verilen takrir Salı günü fırka grupunda müzakere edilecektir. Bu münasebetle Dahiliye ve İktısat vekillerinin izahat vermelerine intizar olunmaktadır. Dahiliye ve kâletinin tahkika ta memur ettiği müfettiş Tevfik Talât Beydir.

Ahmet İhsap B.

İstanbulda vaziyet

Esnaf Bankası işi dün yeni ve

(Devamı 6 mcı sahifede)

Belediye reisi değişiyor mu?

Ankara'dan dün şehrimize gelen haberlere göre Istanbul Vali ve Belediye Reisi Muhittin Beyin başka bir vazifeye nakli muhtemeldir. Bu takdirde Istanbul Vali ve Belediye Reisliğine Izmir Valisi Kâzım Paşa veya Ankara Vali ve Belediye Reisi Nevzat Beyin tayin edileceği rivayet edilmektedir.

● ▫ ●

Faik B.i son defa da Belediye korumuş

Öğrendiğimize göre İktısat Vekâleti 1931 senesinde Esnaf Bankasının blânço ve idare meclisi raporunu tetkik ettirmiş ve blânço ile idare meclisi raporunun parlaklığına rağmen banka işlerinin yolunda gitmediğini görerek Maliye Vekâletini keyfiyetten haberdar etmiştir.

Bundan başka banka müdürlüğünde bulunan Faik Bey bilâhare çekilerek Mustafa Şeref Bey zamanında vekâlete bir memuriyet almak için müracaat etmiştir. O zaman vekâlet belediyeden malûmat istemiş fakat belediye bu müracaate cevap vermemek suretile Faik Beyi korumak yolunu tutmuştur.

Mecliste ve Fırkada Görüşülecek işler

ANKARA: 22 Nisan.

Mayıs ayının eşiğindeyiz. Bu ay, Millet Meclisimizin ruznamesi, başta bütçe olmak üzere; en olgun olduğu aydır. Bilhassa inkılâbın her gün biraz daha yerleşmesine gayret edildiği, devlet işlerinin yeni ihtiyaçlar karşısında ve millî menfaatlere uygun tarzda tanzim edildiği şu son senelerde Mecliste görüşülen işlerin her biri başlı başına bir ehemmiyet arzetmektedir. Dünya ahvali ve devam etmekte olan iktısadî buhran da bu sebeplere ilâve edilecek olursa, bilhassa 1934 malî senesini karşılamak için sarfı lâzım gelen gayret ve iradenin azameti gözlerde kolaylıkla canlanır.

Tütün kongresinden alınan neticeler bir lâyiha halinde Millet Meclisine arzedilmek üzeredir. Ekiciyi olduğu kadar alıcıyı da tatmin eden bu kararlar kanun haline inkılâp ettiği zaman Türk tütün tarla ve denklerinin üzerine kurtuluş bayrağı çekilmiş olacaktır. Kongrede işaret olunduğu veçhile ihracatımızın kıymetinin üçte birini, ve devlet gelirinin yedide birini teşkil eden tütün mahsulümüzün alım satımında yapılması derdest bulunan ıslahat Cümhuriyet hükûmetinin ve onu temsilen muhterem İktısat vekilimizin canlı ve parlak bir eseri sayılacaktır.

Devlet teşkilâtında barem kanununa tâbi maaşlı memurlar kullanıldığı gibi, bazı zaruretler icabı olan ücretli memur kullanıldığı da malûmdur. Nafia ve Maliye vekâletleri hazırlamakta oldukları teşkilât projelerinde ücretli memurlarını maaşa geçirmeği derpiş etmişlerdir. Fakat diğer bir vekâlet, kudretli bir kadro ile çalışmaya hazırlanırken; yeni teşkilât projesinde ücretli memur kullanmak formülüne bilâkis ehemmiyet vermiştir. Bu vaziyet karşısında mesele, yükselen bazı itirazlar tesirile de bir müzakere mevzuu olmak istidadını gösteriyor. Filvaki ücretli memurun devlet teşkilâtında maaşlı memurun yanında malik bulunmadığı pek çok imtiyazlar vardır. Maaşlı olmak bugünkü mevzuat da

(Devamı 7 inci sahifede)

Mecdi SADRETTİN

Şeker sanayiimize dair Celâl B.in mühim nutku

"Tuttuğumuz yol refah yoludur. İhtikâr yoktur.,,

ANKARA, 22 (A. A.) — İktısat Vekili Mahmut Celâl Beyin dün Büyük Millet Meclisinde istihlâk vergisi kanununda yapılması teklif edilen tadilâtın müzakeresi esnasında bazı hatipler tarafından ileri sürülmüş olan mütalealara cevaben vaki beyanatlarını dün neşretmiştik. Tesadüf edilen bazı esaslı yanlışlıklar dolayısile Vekil Beyin bu beyanatlarını bugün tekrar vermeyi lüzumlu gördük:

"Dahilî siyasetimizde mühim bir mesele halini alan şeker sanayiinden ve şeker sanayii siyasetinden bu kürsüden bahsolunacağını biliyordum. Ve siz arkadaşlarımı, do-

(Devamı 7 inci sahifede)

İnkılâp Enstitüsünde

"Türk milleti, hiç bir milletle mukayese edilemez,,

Hikmet B. dünkü dersinde Lozan muahedesinin parlak neticelerini anlattı

Maarif Vekili Hikmet Bey İnkılâp kürsüsündeki dersine, dün de Üniversite konferans salonunda devam etti. Hikmet Beyin dersinden aldığımız noktaları yazıyoruz:

— Lausanne konferansında yapılan teklîflerle varılan neticeleri izah etmiştim. Bu defa, Lausanne konferansının son safhalarını anlatacağım. Konferans 4 şubattan 23 Nisana kadar inkıtaa uğramıştır dedik. Sebeplerini anlatacağım.

Dokuz mesele vardı...

Vaziyet şu idi: Henüz halledilmemiş dokuz mesele vardı. Şunlardı: 1 — Musul meselesi, 2 — İngilizlerin Çanakkalede bizden iste

(Devamı 7 inci sahifede)

Hikmet Bey dün akşam dersini verdi ve Ankaraya gitti . .

Hintli Nevvap Dün geldi ve Otele yerleşti!

Mihracenin günde 1 milyon lira varidatı var!

Nevvap Riza Ali Han ve refikası Rifat Zemanî H. İstanbulu geziyorlar

— Yazısı 3 üncü sahifemizde —

İran Şahı Hz. Yavuzla gelecek

ANKARA, 22 (Telefonla) — İran Şahı Hazretleri Trabzon'dan Samsun'a bazı gazetelerin yazdığı gibi Ertuğrul yatile değil, Yavuz'la seyahat edecektir.

BUGÜN

2 inci sahifede

Ecnebî matbuatında gördüklerimiz

3 üncü sahifede

Çocuklara öğüt! Felek

4 üncü sahifede

Türkçe ilim ıstılahları G. A.

Halis Trabzon M. Salâhattin

5 inci sahifede

Çocuk

6 ıncı sahifede

Resimli hikâye

M. Yevtiç dün akşam gitti

Balkan Hariciye nazırları Ankarada toplanacaklar

Dost nazır diyor ki:

"Balkanlarda umumî bir sulh havası vardır. Balkan milletleri biribirlerine daha çok yaklaşmaktadırlar...,,

Yugoslavya Hariciye Nazırı M. Yevtiç ve Madam Yevtiç cenapları dün akşamki ekspresle şehrimizden Belgrada müteveccihen hareket etmişlerdir. Tren saat 21,45 te hareket etmiştir. İstasyonda vali muavini Ali Rıza, vilâyet ve belediye erkânı tarafından samimî bir şekilde teşyi edilmiştir.

Bir müfreze polis misafir Hariciye Nazırını selâmlamıştır. M. Yev-

(Devamı 7 inci sahifede)

Kemaleddin Sami Pş.nın cenazesi dün getirildi

Cenaze araba içinde Sirkeciden geçirilirken şehrimizdeki Hitlerciler resmî selâmı ifa ediyorlar..

Çarşamba günü büyük merasim yapılacak ve merhum 16 mart şehitliğindeki askerlerinin yanına defnedilecektir

Merhumun son sözleri

"Vatan, Dumlupınar, ileri, marş marş, Allah allah. . ,,

olmuş ve ondan sonra gözlerini ebediyete kapamıştır.

Merhum Berlin sefirimiz Kemalettin Sami Paşanın cenazesi.

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Alman Reisicümhuru Mareşal Hindenburg Cenapları ile Başvekil M. Hitler'in ve sabık imperator Vilhelm'in cenaze ile beraber gelen çelenkleri

TARİHİ TEFRİKA: 20 23 Nisan

İttihat ve Terakki!

(BAHAEDDİN ŞAKİR BEYİN BIRAKTIGI VESİKALARA GÖRE)

Yeni bir taksim tehlikesi

Paristeki merkez Girit meselesini ele alıp devletlere müracaat ediyor

Girit hâdiseleri en tehlikeli bir devreye girdiği esnada ve büyük devletlerin Osmanlı devletini fena halde sıkıştırdıkları sıralarda Pariste bulunan (İttihat ve Terakki) mensupları Osmanlı devletinin yeni bir taksime uğrama tehlikesine maruz kaldığını anlayarak muhtelif Avrupa devletleri nezdinde Abdülhamidin meş'um idaresi aleyhine ve Osmanlı devletini korumak kaygusile teşebbüsler yapmaktan geri kalmıyorlardı. Bu münasebetle 1896 senesi temmuzunun on dördüncü günü (İttihat ve Terakki) cemiyeti namına imzaya salâhiyettar olan (Meşveret) gazetesi Müdürü Ahmet Rıza Beyin imzasile "Avrupa kabinelerine ve ecnebî milletlere bir hitapname teblig olunmuştu. (İttihat ve Terakki) cemiyeti fransızca olarak tabettirip bütün Avrupa kabinelerine ve matbuatına dağıttığı hitapnamesinde diyordu ki:

"Tanzimat, hattı hümayun, vilâyetler kanunu ve "düstur,, da münderiç bulunan diğer kanunlar ve nizamlar, münhasıran devlet adamlarının teşebbüsleri neticesi olan mühim ıslahatı camî bir gül teşkil eder.

Bu ahitler müsavatı, adaleti, kuvvetlerin tefrikini, idarî ademi merkeziyeti, mahallî imtiyazları, hürriyet vicdanı vadediyordu.

1840 ile 1876 seneleri arasında terakki serî olmamakla beraber, hissedilecek kadar ilerileyordu. Dahile ve harice karşı takip olunan mutedilâne siyaset sayesinde memlekette hasıl olan sükûnet, tesis edilen bir akademi ve muhtelif yüksek mektepler, kabili itiraz olmayan bir serbestî, vücuda getirilen mükemmel bir donanma ve ordunun ıslahı bu terakkiye işaret ediyordu. Fakat o devirde Padişah yalnız icrayı saltanat etmekle kalıyor, Babıâli de icrayı hükûmet ediyordu.

Türkiye hiç bir devleti tehdit etmiyordu, beynelmilel taahhüdatına karşı hiç bir kusur işlememişti. Böyle olduğu halde onun taksimini kollıyan karanlık mahiyetli muahedeler akdolundu. Bu suretle, ortada hiç bir meşru sebep, hiç bir sayanı kabul şikâyet yokken, Bosna Hersek, Bulgaristan, Sırbıstan ve Karadağ isyanları tahrik edildi.

Çünkü arzu edilen kanlı müdahale sebepleridi. Mithat Paşa tarafından o kadar büyük bir müvaffakıyetle takip olunan idarî ıslahatın önüne geçmek ve devletin askerlikçe kuvvetlenmesine mani olmak behemehal elzem addediliyordu.

Bu hâdiseler üzerine tesis olunan kanunu esasi, Padişahın istipdadını hukukan tahdit ediyordu. Bu kanunu esasi kanunların tanzimine milleti iştirâk ettiriyor, mutedil fakat kâfi derecede bir hürriyeti matbuat bahşediyor, millet vekillerine nazırları denilmek ve bütçeyi münakaşa etmek hakkını veriyordu.

Fakat, itidal ve vekar ile hareket eden ve devam ettiği iki sene zarfında bir çok hizmetler gören Osmanlı parlamentosunun faaliyet birden bire kesildi. Çünkü onun mevcudiyeti devletin ihyasına fevkalâde nafî olabileceğinden, ne haricî düşmanların işine geliyor, ne de istipdat meyillerine set çektiğinden dolayı Padişahın hoşuna gidiyordu. Abdülhamit kendi ihtiyarile kabul ettiği meşrutiyet idareyi biranda yok etti.

Avrupanın Sırplılara lâyık gördüğü ve Rusyanın Bulgarlara bahşetmek istediği kanunu esasiye Türkleri lâyık olmadığı hakkında Avrupada bir kanaat husule geldi.

O Avrupa neden hükûmet işlerini Babıâliye bıraktırmağa, bir nevi mes'ul bir kabine tesisine, tanzimata ve mevcut kanunlara Padişahı riayete mecbur etmiyor?

Islahat her tarafta lâzımdır, fakat Avrupa şimdiki siyasetinde sebat ettikçe ve Padişahın istipdadına el sürülmedikçe bu ıslahatı yapmak mümkün olamıyacaktır.

Avrupa Paris muahedesine rağmen 1877 - 1878 muharebesine müsaade etti. Halbuki evvel ve âhır bir çok vaziyetler karşısında yaptığı gibi müşterek arzusunu Padişaha zorla kabul ettirerek sulhü idameye muvaffak olabilirdi. Türk devletinin tamamiyeti mülkeyiseni temin eden Avrupa, ona muhtelif sebepler tahtında tecavüzden çekinmedi; o yalnız hristiyanlarla alâkadar oluyor gibi göründü; memleketin hukukunu kaç defa ayakları altında çiğnedi; Abdülhamidin istipdadına karşı müsamaha göstererek millî vekarı tahkır etti.

Bu siyaset, karşılığı büsbütün artırdı, dinî ve ırkî ihtirasları zehirledi, hükûmeti zayıf düşürdü, ve nihayet o siyaset ne Rumların ne Ermenilerin, ne protestanların, ne de katoliklerin işine yaradı.

Bugün her tarafta kandan ve harabiyetten başka bir şey görülmüyor. Vatanperverliğimiz, beşeriyetin ulvî menfaati ve hakkaniyet, kabinelere ve efkarı umumiyeye aşağıdaki maddelere inhisar ettirilen programımızı arzetmek suretile memleketimizi kortarmağa çalışmak için bize yeni bir teşebbüste bulunmağı emrediyor, şöyle ki:

1 — Devletin tamamiyeti mülkiyesinin muhafazası ve kabili inkısam olmadığı,

2 — Osmanlı hânedanının muhafazası,

3 — Gülhane hattı hümayununun ve meşrutiyetin tamamile tatbiki,

4 — Diğer bilcümle kanunların ve nizamatın tatbiki,

5 — Muahedelere, itilâfnamelere, fermanlara ve imtiyazlara riayet edilmesi.

Bu program, mevkii tatbika konulacak olursa devletin kuvvetlenmesine yarayacaktır. O program hiç bir ırkî ve coğrafî mesele ihdas ettirmiyecektir, hiç bir menfaati ve hakkı bozmıyacaktır, hiç bir ırkın, milliyetin ve dinin meşru bir itirazına sebebiyet vermiyecektir, çünkü bilâtefrik hem müslime, mhe de gayri müslime müsavat ve adalet verecektir ve kanunların heyeti umumiyesi gibi kuvvetli bir esasa istinat eyliyecektir.

Kolu, budu kesilmiş, fakirleşmiş, maddeten ve manen bozulmuş ve dahilî ve haricî tasallutlara maruz bırakılmış olan bir Türkiyenin sebebiyet vereceği hallerden korkulmak dâzımgelir. Onun için Türkiye ecnebî milletlerden tarahhum talep ediyor, çünkü Türklerin de bütün diğer milletler gibi yaşamağa hakları vardır. Türkiye, dünyanın her tarafında maçhûl bir memleket olarak yaşadığı zamandan beri dinî müsamahaya karşı yaptığı hizmetleri hatırlatmakla iftihar ediyor, bazı büyük develtlerin müthiş tehditlerine rağmen bütün memleketlerden kaçan siyasî mülteciler için 1830 senesinden beri sarsılmaz bir melce olduğundan dolayı da bir gurur duyuyor.,,

Paris 14 temmuz 1896

Osmanlı İttihat ve Terakki Cemiyeti namına Ahmet Rıza Meşveret gazetesi müdürü Paris, 48 Monge sokağı — *Bitmedi* —

Yarınki tefrikamızın başlığı

Niçin Paris'e kaçıyorlardı?

İstanbul'a veda ederken. — Kan ağlıyor şanlı vatan, ey milletim artık uyan! — Tıbbiyelilerin ilk kurduğu İttihat ve Terakki.

HARİCÎ HABERLER

M. Doumergin beyanatı

Başvekil haricî ve dahilî işleri anlatıyor

"Memleket içinde esaslı prensipler hakkında ihtilâf bulunması bir intihar demektir,,

PARİS, 22 (A.A.) — M. Dumergin radyo ile neşrolunan bir tebliğinde bütün Fransızların pek ziyade pahalılaşmış olan maişet masraflarını tenkis etmek suretile devletin mali işlerini yoluna koymağa taraftar oldukları beyan edilmektedir.

M. Dumerg, eski muhariplerin kendi arzu ve ihtiyarları ile kalkınma işine yardım etmiş olmalarını şükranla karşılamış ve devlet hadimlerinden bazı kimselerin ise frank kıymetinin düşmesi ve evvelce Fransızları ıztıraba düşürmüş olan felâketli vaziyete tekrar düşülmesi demek olan enfilâsyonun meziyetlerinden bahsedenlere safdilâne kulak vermiş olmalarına teessüf etmiştir.

Başvekil, riyaset etmekte olduğu hükûmetin her ne bahasına olursa olsun frangın kıymetini müdafaa edeceğini, mali kalkınmadan başka kalkınmaları da temin eyliyeceği ve bilhassa hükûmet otoritesini tesis edeceğini ve çünkü bu otoritenin bulunmaması anarşiye ve bu anarşinin de dahilî harbe ve ecnebi istilâsına sebebiyet vereceğini söylemiştir.

M. Dumerg, bundan sonra şimdiye kadar görülmüş olan işlerin neticelerinden bahsetmiş ve hayat pahalılığını azaltmak ve işsizler miktarını eksiltmek maksadile hükûmetin bu vadideki faaliyetine devam edeceğini ilâve etmiştir.

Sözünü haricî siyasete nakleden M. Dumerg Fransanın sulhü tahakkuk ettirmeğe azmetmiş olduğunu ve çünkü Fransanın diğer memleketlerden ziyade harbin fecaatlerine maruz kalmış bulunduğunu söylemiştir.

Fransa kendilerine karşı kendisini müdafaa mecburiyetinde kalmış olduğu memleketler hakkında asla kin beslemez. Fakat onun sulh arzusu, kendisine mazinin derslerini ve tedbir ve ihtiyat nasihatlerini unutturamaz. Topraklarını çiğnemiş olanlar muahedeler hilâfına ve salâhiyeti olmadığı halde silâhlanırken kendisine evvelce esasen tenkis etmiş olduğu silâhları yeniden tenkis etmesi teklif edildiği zaman, Fransanın daha büyük bi remniyet ihtiyacı hissetmesini ve kat'i ve ciddi tetkinat araştırmasını bütün dünya anlayacak ve haklı bulacaktır.

Fransa, dünya müvacehesinde büyük bir mazi ile bir kültürü ve ayni zamanda sulhün ve terakkinin en mühim unsuru olan şecaat ve feragati temsil etmekte olduğunu bildiğinden yaşamak ve baki olmak ister.

Fransa hiç kimseyi tezlil etmek fikrinde değildir. Onun arzusu, mazhar olduğu hürmet ve itibarı ve temin etmiş olduğu dostlukları muhafaza etmektir.

M. Dumerg, bütün Fransızlardan bayağı ve âdî mücadele ve ihtilâfları bırakmalarını istemiş ve millet içinde esaslı prensipler hakkında ihtilâf böyle bir intihar demek olacağını ve hiç bir Fransızın böyle bir cinayete iştirak etmek istemiyeceğini beyan etmiştir.

Mösyo Musolini

Italyanın kuvvetini methediyor

Duce halka hitaben yeni bir nutuk söyledi

ROMA, 22 (A.A.) — 21 nisan milli iş bayramı münasebetile dün bütün İtalyada mühim merasim yapılmıştır. Tezahürat bilhassa Romada fevkalâde bir mahiyet almıştır. Sabahleyin Venedik meydanı harp malûlleri, siyah gömleklilerle dolmuştu.

Halk tarafından büyük tezahürle karşılanan M. Mussolini söylediği nuttukta ezcümle demiştir ki:

Dünyanın hiç bir tarafına hiç bir millet şuurlu ve sebatlı inzibatile İtalyan milletinin gösterdiği manzarayi arzetmemektedir. İtalyan milleti, halk harbi olan bir harpten ve halk inkılâbı olan bir inkılâptan çıktığı için büyüklük ufkuna varmış bulunuyor.

M. Mussolini siyah gömlekliler inkılâbının derin halkçı olan mahiyetini kayıt ve işaret ettikten sonra İtalyan milletinin devletin hesabına kendi mukaderatını bizzat deruhte edinceye kadar tedrici ve muntazam bir surette gireceğini söylemiş ve İtalyan milletinin inzibat ve cesareti sayesinde müşkül zamanlara galebe edilecektir. Demiştir.

M. Mussolininin nutku pek ziyade alkışlanmıştır.

Silâhsızlanma

İtalyan Hariciye müsteşarı Londraya gidiyor

ROMA, 22 (A.A.) — Hariciye müsteşarı M. Suvich, saat 11,10 da Londraya hareket etmiştir.

LONDRA, 22 (A.A.) — Iyi malûmat alan mahafil; mühim, vazıh ve kat'i icra zamanlarının Fransayi Almanyanın tekrar silâhlanmasına karşı gösterdiği muhalefetten vazgeçirebileceğini zannetmektedir.

Bugün buraya gelecek olan M. Suvichin, İtalyanın kabul edebileceği tedbirlerin mahiyet ve şümulü ve Fransayi yeniden yakınlaştıracak imkânı hakkındaki fikirleri sorulacaktır.

Yunanistanda

Siyasi vaziyette Tebeddül yol

Pire ve Atinada gene devriyeler dolaşıyor

ATİNA, 22 (Milliyet) — Siyasi vaziyette hiç bir tebeddül yoktur. İki zümre arasında cereyan etmekte olan müzakerelerden bir netice alınmamıştır.

Dün gece de Atinada ve Pirede gene mütemadiyen devriyeler gezmiş ve hattâ tayyarelerle de takviye edilmişlerdir.

ATİNA, 22 (Milliyet) — Liberaller reisi Mösyö Venizelos matbuat mümessillerine yeni beyanatta bulunarak iki zümre arasında artık müzakerat cereyan etmiyeceğini söylemiştir.

Hükûmet muhalefetin noktai nazarlarını kabul ederse ne âlâ, etmezse muhalefet tarafından yeni bir ric'at yapılmıyacaktır demiştir.

Mösyö Çaldaris te neticeden bedbin olduğunu söylemiştir.

ATİNA, 22 (Milliyet) — Cümhuriyetçi mebuslar harbiye nazırı Mösyö Kondilisin hususi mahkemeye sevki hususunda meclise bir teklif yapmağa karar verdiler, çünkü diktatörlük lüzumu hakkındaki mütemadî beyanatı, orduyu sık sık teftiş etmesi ve tanklarla fotoğrafilerini çıkartması cümhuriyeti kasteder mahiyette görülmüştür.

M. Troçki

Bir kaç günden beri Pariste dolaşıyor

PARİS, 22 (A.A.) — Pöti Jurnalin teminen beyan ettiğine göre, M. Troçki bu hafta içerisinde, muhtelif defalar Pariste görülmüştür.

Mumaileyhin burada hususi bir meskeni bulunduğu ve kendisinin, herhangi bir yabancı memlekette ikamet izinini beklediği zannedilmektedir.

Filhakika, M. Troçki bir kaç gündenberi Barbizonda görülmemiştir. Malûmdur ki, mumaileyh, meydana çıkarılır çıkarılmaz, Fransız polisinin himayesi altına girmiştir.

SON DAKİKA

İbrahim Tali B. Edirnede

Ikinci umumî müfettiş Edirnede heyecan ve sevinçle karşılandı

ANKARA, 22 (Telefonla) — Trakya umumî müfettişliğine tayin edilen İbrahim Tali Bey bugün tam saat on yedide Edirneye vâsıl olmuştur.

İbrahim Tali Beyin muvasalatı Trakyalılar üzerinde emsalsiz bir heyecan husule getirmiştir. Fırka reisinin müheyyiç hitabesine karşı vâki beyanatında umumî müfettişimiz bilhassa demiştir ki:

— Bu eser, onun eseridir. Onun eserine başlamak ve tamamlamak hususunda âmir, memur, esnaf ve çiftçi bütün Trakyalıların bana müzaheret edeceklerine eminim.,,

Milliyet namına kendilerini ziyarete geldiğim zaman gözleri yaşla dolu müteheyyiç ve mütehassis bir halde bulunan İbrahim Tali Bey: "Bir şey söylemeğe lüzum görmüyorum. Gördüklerinizi ve Trakyalıların Ulu rehberlerine karşı gösterdikleri merbutiyet tezahüratını aynen yazabilirsiniz,, dedi.

Gece İbrahim Tali Bey şerefine Halkevinde parlak bir müsamere verilmiş, müsamerede canlı olarak Trakya haritası temsil edilmiştir. İbrahim Tali Bey Halkevinin kapısından girerken alkışlanmış, yüzlerce ağızdan "Yaşasın Gazi" sesleri yükselmiştir.

ÇORLU, 22 (Milliyet) — Bu sabah Tekirdağ vilâyet erkânı, Halkfırkası, belediye, Ticaret odası mümessilleri, Trakya umumî müfettişi İbrahim Tali Beyi istikbal etmek üzere Çorluya kadar gelmişlerdir. Tam saat onda İbrahim Tali Bey ve maiyeti erkânı Çorluya bir buçuk kilometre mesafede halkın çoşkun tezahüratile karşılandılar. Çorlu hükûmet konağında bir saat istirahatten sonra Lüleburgaz üzerinden Edirneye müteveccihen hareket ettiler.

İzmirde üç sporcu tevkif edildi, bazılarına da boykot cezası verildi

IZMIR, 22 (Milliyet) — Cuma günkü Altay - Izmirspor maçında stadyumda beş defa topu kasden delmek, saha müdürünü dövmek, polisin vazifesine mâni olmak ve polise tecavüz etmekten suçlu adliyeye verilen Izmirspor klübünden Nazmi, Necdet, Bürhan, Sami, Reşat, Hâfız Ahmet beylerle Kadriye Hanımın duruşmaları yapılmıştır.

Sami, Necdet ve Nazmi Beyler tevkif edilir. Diğerlerinin muhakemelerine gayrimevkuf olarak devam edilecektir.

IZMIR, 22 (Milliyet) — Futbol merkez heyeti bugün valinin riyasetinde müşterek bir içtima yapmıştır. Beş saat devam eden toplantıda Izmirspor idare heyetinin mesul addedilmeleri kabul edilmiştir. Izmirspor idare heyetine bir sene, hâdiseye sebebiyet verenlerden santrhaf Nazmiye iki sene, kaleci Samiye bir sene, diğer 9 oyuncuya da altışar ay boykot cezası verilmesine karar verildi. Ayrıca patlatılan topların ve kesilen kale direklerinin bedeli olarak 82 bin liranın Izmirspor klübü tarafından tazmin edilmesi de takarrür etti. Bundan maada hakemi tahkir eden azadan Rifat ve Şeref Beylere de birer sene boykot cezası verilmiştir.

Umumî müfettişlik teşkil olunan mıntakalara ait lâyiha

ANKARA, 22 (Telefonla) — Umumî müfettişlik teşkil olunan mıntakalarda içtimaî, iktısadî, idarî ve imara taallûk eden hususlarda Umumî Müfettişlik yakından alâkadar olduğu için kanunî idari salâhiyetlere de malik bulunduğunu ve birlik tesisinden gaye de birliğe dahil vilâyetlerin imar ve inkişafını teminden ve halkı terfihten ibaret olduğundan birlik merkezinden valiye ait salâhiyetlerin de Umum Müfettişliğe verilmesi muvafık görülmüş ve belediye kanununun 7 nci maddesinin birlik faslına bir fıkra ilâvesi hakkında meclise bir kanun lâyihası teklif edilmiştir.

Lâyihaya göre birlik merkezi umumî müfettişlik mıntakasında bulunursa birlik merkezi olan vilâyet valisine ait salâhiyetler umumî müfettişliğe intikal edecektir.

Emniyet işleri umum müdürlüğünde

ANKARA, 22 (Telefonla) — Emniyet İşleri Umum Müdürlüğü yeni bir lâyiha hazırlamıştır. Lâyihaya göre umumî müdür muavini uhtesindeki birinci şube müdürlüğünü bırakacak, onun yerine yeni ihdas edilecek heyeti teftişiye vazifesini ayni zamanda görecektir. Umumî müdür muavininin maaşı 70 liradan 80 liraya iblâğ edilecektir.

Birinci şubeye 55 lira maaşlı bir müdür tayin edilecektir.

İki vilâyette vali muavinlikleri

ANKARA, 22 (Telefonla) — Dahiliye Vekâleti iki vilâyette vali muavinliği ihtasına karar vermiş ve bunun için bir kanun lâyihası hazırlamıştır. Bu vilâyetlerin biri Balıkesir, diğeri de Adana ve Bursa'dır.

Üç jandarmamızı öldüren bir şaki

ADANA, 22 (A. A.) — Senelerden beri Kadirli kazasile Andrin havalisinde şekavet yaparak üç jandarmanın şehadetine sebep olmuş olan şaki Abdullah oğlu Remzi bu cinayetinden sonra Suriyeye kaçmıştı. Hükûmetimizin teşebbüsü ile Antakya'da Fransızlar tarafından yakalanan merkum Dörtyolda hükûmetimize teslim edilmiş ve bu sabah şehrimize getirilerek müddeiumumiliğe verilmiştir.

Şaki yarın Kozana sevkolunacaktır.

ECNEBİ MATBUATINDA OKUDUKLARIMIZ

"Zora" dan:

Sofyada çıkan 22 tarihli Zora gazetesi "Ankara müzakereleri" serlevhasile yazdığı bir makalede diyor ki:

"Yugoslavya Hariciye nazırı M. Yevtitch Türkiye hükûmeti ricalile yaptığı siyasî müzakereleri tamamlayıp Ankarayı terketmek üzeredir. Yapılan siyasî müzakerelerin mahiyetini tahmin etmek güç değildir. Şüphesiz ki bunlar Balkan misakı, Venizelosun misaka hücumu ve Bulgaristanın bu mesele karşısındaki hattı hareketi etrafında cereyan etmiştir.

Yeni vaziyet, Balkan misakı karşısında Yunan efkârı umumiyesinin ayrılmaşı ve bunun siyasî ve askerî mânasıdır. Hiç şüphesiz, M. Yevtitch Yunan siyasî mahafilinin ve bilhassa muhaliflerin bu tarzı hareketlerinden hâsıl olan hoşnutsuzluğunu ifade etmiştir. Herhalde Atinada görülen aleyhdarane tezahürlerden sonra, Türkiye ricalinin misaka akrşı besledikleri hararet te sönmüş olacaktır.

Ve gene Ankarada, tecrit edildikten sonra Balkan misakını kabul ettireceklerine inandıkları Bulgaristanın da misak hususundaki kanaati üzerinde fikirler teati edildiği de şüphesizdir. Bundan başka Nevilly muahedesinin tadili meselesi ameli noktai nazardan değil belki Bulgar izzeti nefsini okşamak cihetinden şayanı dikkattir.

Binaenaleyh bu bir tarafa bırakılarak şimdilik Bulgaristanı da yeni bir Balkan misakına ithal etmek meselesi de mevzuu bahsedilmiştir.

Yukarıda söylediklerimizin hepsi fazlasile muhtemeldir. Fakat şurası da muhakkaktır ki Ankarada Atina misakından askerî bir kombinezon meydaan getirmek için askerî tedbirlere, askerî mukavelelere ait müzakereler yapılmıştır.

"Figaro,, dan

Figaro gazetesi Japonyayı tehdit etmekte olan tehlikelerden bahsederek diyor ki:

"Sovyet ve Amerikan teşkilâtile, Japonya aleyhinde seferber edilebilecek kuvvetin azameti gözönüne getirilsin. Bu, Japonyayı süratle ihata eden bir ölüm çemberinden başka bir şey değildir. Böylece, tehdit altında bulunan hem onun mevcudiyeti, hem de cihan müsalemetidir. Dünya kadar vesaite malik bulunan büyük milletler, gündelik ekmeğini çıkarmakta bu derece güçlük çeken, yiğit Japon milletinin fena âkıbetini acaba neden bu kadar temenni ediyorlar?,,

"Petit Parisien,, den

"Petit Parisien" gazetesi Fransız Başvekili M. Barthu'nun Varşova seyahatini mevzuu bahsederek yazdığı bir başmakalede seyahatin bilhassa tenevvür mahiyetinde olduğunu, çünkü M. Barthu'nun Varşova'da temas edeceği meseleler gibi çok mutlak meselelerin heyeti mecmuası hakkında kat'i kararlara intizar edilmiyeceğini kaydederek diyor ki:

"Görüşmeler o kadar samimî olacak, o kadar anlayış üzerine istinat edecek ve o kadar anlaşma arzusiyle dolu olacaktır ki, Fransa ile Lehistan arasındaki münasebatın takviyesine ve ananevî dostluğun tahkimine müsait bir hava ihdasından hali kalmıyacaktır.

" Gazzetta del Popolo " dan :

M. Mussolini, tevellüdatın tenakusuna karşı yapılan mücadele vasıtaları arasına kısırlığa karşı tahaffuz meselesini de ithal etmiştir. Gazetta de Popolo bu hususta uzun bir makale neşrederek Turin'de vücude getirilen "kısırlığın tedavisi merkezi" inin faaliyetini mevzuu bahseylemektedir. Mezkûr gazete, bu merkezin yalnız kadınlar değil belki, bütün tedaviye ve muayeneye karşı âsi bulunan erkeklerle de meşgul olduğunu söylemektedir.

Makale muharriri evlilere hitap ederek "vatanı fazla çocuktan mahrum etmemek için herkesin tıbbi muayeneye gitmesinin mübrem bir vazife olduğunu söylemekte ve bu suretle makalesini bitirmektedir.

M. Barthou

Fransız Hariciye nazırı Varşovaya hareket etti

PARİS, 22 (A.A.) — M. Bartu saat 19,15 te Varşovaya hareket etmiştir. Beraberinde kalemi mahsus müdürü M. Roşa vardır.

M. Bartuyu istasyonda bir çok zevat ve bu meyanda M. Tardiyo, M. Sarraut, M. Piyetri, M. Flanden Romanya hariciye nazırı M. Titülesko, Leh büyük elçisi ve Çekoslovakya, Romanya ve Yunanistan orta elçileri teşyi etmişlerdir.

Türkiye - Belçika ticareti

ANKARA, 22 (Telefonla) — Belçika sefaretile ahiren teati edilen bir notaya göre 1 Teşrinisani 1933 tarihine kadar Belçika - Lüksemburg iktisadî ittihadından neşet ve vürut etmiş bulunan mallar 14516 kararname hükümlerinden istifade edecektir. Bu malların bedeli Belçika ile aktedilmek üzere clearing itilâfı mucibince muameleye tâbi olmak üzere şimdiden Türk parası olarak Cümhuriyet Merkez bankasına yatırılacaktır.

ŞEHİR HABERLERİ

FELEK

Çocuklara öğüt!

Çocuklar!

Bugün sizin bayramınızdır. Öğüt dinleyeceğiniz sıra değil ama hoşgörün. Benim öğütlerim pek yavan değildir. Onun için kolay dinlersiniz. Canınız sıkılırsa bırakır gidersiniz:

— Mektepte, mahallede, ailenizde arkadaşınızı ve akrabanızı koruyun. Kabahatini görürseniz hemen âleme haber vermeyin.

— Kendinizden küçüğünü ezmeyin! Kendinizden büyüğü ile de çekişmeyin. Birincisi ayıp, ikincisi zararlıdır.

— Sinemada gördüğünüz hırsızları, canileri, ölüleri, dirileri sahici zannetmeyin. Gördükleriniz hep uydurmadır, oyundur.

— Dünyada en iyi dönen şey nedir? diye sorarlarsa küçücük kafanızı yorup başka şey aramayın. En iyi dönen şey topaçtır. Kamçıyı vurdukça döner.

— Dersinizi öğrenin! Öğrenemezseniz, bilmediğinizi saklamayın. Unuttum, şaşırdım. diye yalan söylemeyin! Bu sözlere diliniz alışır da bütün hayatınızda kendinizi bir şey bilir sanırsınız.

— Size yalan söylemeyin diye-miyeceğim. Çünkü buna imkân göremiyorum. Fakat başkasına zarar verecek yalan söylemeyin.

— Yemesini bilen için yüz paralık bir çukulata en lezzetli şey olduğunu unutmayın ve arkadaşınızın kucağındaki bonbon kutusuna göz dikmeyin.

— Sizi sevsinler istiyorsanız, siz de başkalarını sevin. Sevmezseniz, sevilemezsiniz.

— Yapmacık, şımarıklık, yılışıklık yapmayın! ve çocuk olduğunuzu unutmayın.

— Büyüdüğün zaman ne olacaksın diyenlere: "doktor olacağım, mühendis olacağım, avukat olacağım„ diye değil "adam oalcağım„ diye cevap verin.

— Dayak ta yeseniz gülünüz. Gülmek sağlıktır. Ağlamayı unutun.

— Saklambaç oyununa başka bir isim bulderlerse çekinmeden "Esnaf Bankası" diyin.

Şimdilik bu kadar.

En güzel çocuk fıkrası

Bilmem sırf çocuklara ait bir lâtife kitabı var mıdır? Olsa pek hoş olur. Çocuk bayramı münasebetile aklıma bir şey geldi. Bir hafta mütemadiyen gazeteler her gün bir tane çocuk fıkrası yazsalar ve bunun en güzeli bir mükâfat kazansa. Ben bugün bir tane yazıyorum. Bu, en çok hoşuma gidenlerden biridir:

Çocuğu babası azarlıyormuş:

— Utanmıyor musun, böyle küçük yaşta yalan söylemeye? Ben senin yaşında iken yalan söylemeye cesaret edemezdim.

— Kaç yaşında başladınız babacığım?

FELEK

Hikmet Bey Üniversitede

Maarif vekili Hikmet Bey dün üniversiteye giderek rektör Neşet Ömer Bey ve profesörlerle temas etmiştir.

Bu temasın üniversite imtihanlarına ait olduğu anlaşılmaktadır.

"Köroğlu„ yedi yaşında

Bürhan Cahit Bey tarafından neşredilmekte olan "Köroğlu„ refikimiz yedinci yılına girmiştir. Karilerinin teveccüh ve rağbetini kazanmış olan refikimizi tebrik ederiz.

BÜYÜK
OTOMOBİL
MOTOSİKLET
BİSİKLET
Yarışları
TÜRKİYE TÜRİNG VE
OTOMOBİL KLÖBÜ İLE
MİLLİYET
tarafından her sene tertip edilmekte olan OTOMOBİL ve MOTOSİKLET yarışlarına bu sene bir de BİSİKLET yarışı ilâve edilmiştir.
Her senekinden fazla heyecanlı olmasına çalışılmakta olan bu yarışlar bu sene 25 Mayısta yapılacaktır. Yarışların teknik hususatını tespit etmek üzere toplanan heyet dün ikinci içtimaını aktetmiştir.

EKONOMİ

Beyaz peynir Fiatı düşüyor

Şehirde 204 ton stok peynir var

Beyaz peynirlerin fiyattı birkaç haftadır düşmekte devam etmektedir. Bunun sebebi müşterisizlik ve buzhanelerdeki stokların artmış olmasından ileri gelmektedir. Anadolu ve İstanbul şehirlerinin bu kadar peyniri istihlâk edemiyeceği meydandadır. Beyaz peynir ihracatını şimdi bilhassa amerikaya ve yugoslavyaya ve Arnavutluk yapmaktadır. Geçen bir hafta beyaz peynirlerin kilosu 28 kuruş 73 santim idi. Bu hafta biraz daha düşük fiyat görülmektedir. Geçen sene az çok tesadüf edilen ihracattan bu sene eser yoktur. Borsanın tesbit ettiği rakama göre şehrimizde mevcut beyaz peynir stoku 204 tondur.

Yerli mallar sergisi

Her sene olduğu gibi bu sene de 12 ağustosta Galatasaray lisesi binasında bir yerli mallar sergisi açılacaktır. Bu seneki serginin geçen senelerden daha çok mükemmel olmasını temin için şu günlerde millî sanayi birliğinde bir sergi komitesi seçilecektir.

ODADA

Ticaret odaları Kongresi

Yarın Ticaret odasında kongre açılıyor

İstanbul mıntakası Ticaret odaları kongresi yarın ticaret odasında toplanacaktır. Bu kongreye bütün Trakya ve Boğazlar mıntakası ticaret odaları iştirak edeceklerdir. Kongreye iştirak edecek murahhaslardan bir kısmı dün şehrimize gelmişlerdir. Bir kısmı da bugün geleceklerdir. Bu seneki kongrenin ruznamesi de şudur:

1 — Kooperatifçilik (Remzi Saka Bey)

2 — Ödünç para (Mahmut ve Nahit beyler)

Kongre üç gün devam edecektir.

Kazanç itiraz komisyonu azalıkları

Ticaret Odası kazanç itiraz komisyonuna oda tarafından Sadettin, Hükmî ve Mustafa Faik Beyler tayin edilmişlerdir.

Yakacıkta elektrik

Anadolu yakasının elektrikle tenviri için Nafia vekâleti ile elektrik şirketi arasında yapılan mukaveleye göre şirket beş senede gerek Anadolu yakasının, gerek Boğaziçinin Anadolu sahillerindeki elektrik tesisatını ikmal edecekti.

Fakat şirket bu müddetten evvel tesisatı tamamlamak için tertibatı aldığından geçen sene Bostancıya kadar Anadolu yakası aydınlatılmıştı.

Şirket bu sene de Kartaldan bir hat uzatarak Yakacıkta elektrik tesisatı yapacaktır.

Yakacık nahiyesi bu sene köyün yollarını yeniden tamir edecek ve mevcut pansiyonların ıslahına çalışacaktır.

Elektrik şirketi gelecek sene de Maltepenin elektrik tesisatını yaptıktan sonra artık Haydarpaşadan itibaren İstanbulun bütün Anadolu sahilinin elektriği tamamlanmış olacaktır.

POLİSTE

65 kilo esrar

Gümrük muhafaza teşkilâtı memurlarından Orhangazili Mustafa efendinin Bursadaki ortağı Mehmet Beyin yanında 65 kilo esrar bulunmuştur.

İki kişi yaralandı

Beşiktaşta şair Nedim Caddesinde oturan Salim ve Şevki efendiler Ahmedin kahvesinde otururlarken bir şarap meselesinden Salih ismindeki şahısla aralarında kavga çıkmıştır. Salih bıçakla bunları yaralamıştır ve yakalanmıştır.

Sabıkalı Petro

Sabıkalı Petro, dün Ferikö-yünde marangoz İhsanın dükkânından bazı alât çalarken yakalanmıştır.

Hintli nevvap dün geldi

Nevvap, şehrimizde üç gün kalacak ve sonra bütün dünyayı dolaşacak

Hampur Nevvabı Refikasile beraber Ayasofyada..

Hindistanın Hampur eyaleti mihracesi (Rıza Ali Han) dünkü ekspresle Sofyadan şehrimize gelmiştir. Mihraceye refikası (Rifat Zamanî) Hanım, başvekili (Zeydi) Bey, hariciye nazırı (Abdüssamet Han) refakat etmektedir.

Mihracenin refakatinde ayrıca memur ve hizmetkârı bulunmaktadır. Mihracenin küçüklüğündenberi yanında bulunan ve kendisini büyüten yaşlı bir İngiliz dadısı da beraberinde bulunmaktadır.

Mihrace şehrimizde üç gün kalacaktır. Buradan Avrupaya hareket edecektir. Avrupadan sonra Amerikaya gidecek ve oradan memleketi olan Hindistana avdet edecektir.

Mihrace Rıza Ali Han henüz 27 yaşlarındadır. Tahsil görmüş ve İngilizceye vakıftır. Refikası 20 yaşlarındadır.

Hindistanda mihrace tabiri gayri müslimler hakkında kullanılmaktadır.

Rıza Ali Han müslüman ve şiî mezhebindendir. Onun için kendisine mihrace değil, daha ziyade (Nevvap) ünvanı verilmektedir.

Hampur nevvabı yalnız Hindistanın değil, dünyanın sayılı zenginlerindendir. Senede (360) milyon lira varidatı, bir çok kıymetli mücevherleri vardır. Nevvabı bulunduğu eyalette bilhassa pamuk zeriyatı yapılmaktadır. Köylülerin bütün bir sene çalışıp elde ettikleri milyonlarca liralık servet, mahallî aidat ve kanunlar mucibince nevvaba verilmektedir. Nevvabın sarayının ihtişam ve masrafı akla durgunluk verecek derecedir.

Seyahat ederken beraberinde (90) bavul eşya taşımaktadır. Misafir kalacağı Perapalas otelinde tamam (25) oda kiralamıştır. Mihrace ve maiyeti erkânı bizim gibi kostüm giymektedirler. Mihracenin fazla olarak ağzında, sapı fil dişi ve üzerinde gayet kıymetli mücevherler bulunan bir piposu vardır. Mihracenin refikası ve refakatindeki diğer kadınların kıyafeti millî bir vaziyettedir.

Kadınlar bütün vücutlarını, omuzlarından topuklarına kadar örten gayet kıymetli Hint kumaşlarına sarmış vaziyettedirler.

Bu millî elbise, bizim eski maşlahlara benziyor. Kadınların başı açıktır. Tenlerinin rengi esmerdir.

Hampur nevvabı ve maiyeti erkânı şiî müslüman olduklarından muharrem ayı içinde bulunduğumuz için Kerbelâ vak'asının matemini tutmaktadırlar. Kollarında siyah birer (bant) taşıyorlar.

Nevvaba refakat etmekte olan başvekili (Zeydi) Beyle dün bir muharririmiz görüşmüştür. (Zeydi) Bey diyor ki:

— Nevvap Hazretlerinin iki yaşında bir çocukları vardır. Çocuk hastalanmıştı. Tedavi için onu Viyanaya getirdik. Orada bıraktık. Şimdi tedavi oluyor. Amerikayı da dolaştıktan sonra, dönüşte Viyanadan çocuğu alıp Hindistana döneceğiz. Çocuğun ismi "Hurşit Lahadır. Teşrinievvelde Hindistana döneceğimizi ümit ediyorum.„

Nevvap Rıza Ali Han dün öğleden sonra refikasile beraber İngiliz sefaretine gitmiştir.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

Bugün çocuk bayramı başlıyor. Yarın memleketi ellerine bırakacağımız genç nesil, bugünden itibaren bir hafta müddetle memleket işleri ne dair staj görecek, el üstünde tutulacaktır..

Çocuk bir memleket için bütün bir varlık, bütün bir gaye ve bütün bir siyasettir. Çünkü çocuk yarının halkı, yarının babası, yarının askeri ve yarının hocasıdır.

Çocuk memlekette bütün bir nüfus siyasetinin cüzü ferdi, nüvesidir. Öbür günkü nesil, yarının neslinden ders alacak, ve Türk varlığını, Türk istiklâlini bu zincirleme nesiller ebediyete kadar ulaştıracaktır.

Bu büyük ülkü için bugünkü çocuğa lâzım gelen azametli ehemmiyeti vermemiz, onlara inkılâp fikirlerini, inkılâp terbiyesini, inkılâp sıhhatini ve hülâsa Cümhuriyet faziletini aşılamamız lâzımdır.

Çocuk haftası, bize bu hususta rehberlik etmek itibarile çok mühimdir. Bu hafta, çocuk hıfzıssıhhasını, çocuk bakımını, çocuk terbiyesini bütün memlekette tamim ederek bize lâzımgelen yolları gösterecektir.

Fakat çocuğu yalnız bir haftanın hâkimi zannedenler çok aldanırlar. Çocuk bir haftanın değil, bir senenin değil, bir devrin, bir asrın hâkimidir. Çocuklara bu hâkimiyeti vermek için çalışmalıyız; doğan çocukları her cihetten himaye etmeliyiz; doğacak çocukların yaşama şartlarını hazırlamalıyız. Bu hususta annelere düşen büyük vazifeler vardır. Çocuğu yalnız doğurmak ve emzirmek kâfi değildir. Ona ifasına mecbur olduğu vazifeleri öğretmek, onun maddiyeti ve mâneviyeti ile alâkadar olmak lâzımdır. Bu da annelerin ve babaların bu hususta icap eden ilim ile mücehhez olmasile kabildir. Çocuğuna bakmayan çocuğunu benimsemiyen anne, sade kendi ailesini betbaht etmekle kalmaz, ayni zamanda bütün bir cemiyete de fenalık yapar. Bunun için ayrıca bu işle cemiyet te alâkadar olmalı ve, bilhassa çocuk vefiyatı ile mücadele etmelidir. Bu uğurda ittihaz edilecek bir çok tedbirler vardır. Meselâ fakir ailelerin üzerindeki yükleri tahfif etmek, doğumhaneler açmak, çocuk hıfzıssıhhasını meccanî ve mecburî bir kontrol altında bulundurmak, çocuk sahibi olanlara mahsus konferanslar tertip etmek, mühtaç ailelerin çocuklarına lâzım gelen ilâçları, sütleri meccanen dağıtmak, dışarıda çalışmak mecburiyetinde olan annelerin gündüzleri çocuklarını bırakacakları Kreş'lerin adedini fazlalaştırmak, çok çocuklu ailelere yardım etmek bu cümledendir.

Memlekette mücadele edeceğimiz en büyük dert çocuk vefiyatıdır. Bunun için bütün memleket sıhhat kuvvetleri, bütün memleketin maarif kuvvetleri elele verip çalışmalıdır.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

MAHKEMELERDE

Başka tevkif Edilecek yok

Satılık apartıman dolandırıcıları tevkif ediliyor

Behiye Hanım isminde mahcur bir kadının apartımanını satarken parayi alıp muameleyi ikmal etmeden kaçmaktan suçlu Celâl ve Fikri Beyler hakkındaki tahkikat ikmal edilmiştir.

Tahkikat neticesinde hâdisede Celâl ve Fikri Beylerden maadasının tevkifi mucip derecede kabahatli olmadıkları anlaşılmıştır. Tahkikat fezlekesi hazırlanmaktadır.

Ticaret gazetesi mahkemeye verildi

Müddeiumumilik tarafından Ticaret gazetesi aleyhine bir dava ikame edilmiştir. Davanın sebebi Ticaret gazetesinin matbuat kanununun 20 inci maddesi mucibince vilâyete ikişer nüsha gazete göndermemesi ve 21 inci madde mucibince de vilâyetçe tasdik edilmiş vesikası bulunmayan memur kullanmasıdır. Muhakeme yakında ikinci ceza mahkemesinde yapılacaktır.

Rapor bekleniyor

Şefkat dispanserinde pis bir iğne ile yapılan şırınga neticesinde kanı zehirlenerek öldüğü iddia edilen Ayşe hanımın mezardan çıkarılan cesedine dün morgda otopsi yapılmıştır. Morg henüz raporunu vermemiştir.

Polisliği de Kendisi yapmış!

Saatı aşıracaktı, yakayı ele verdi

Dün postahanede bir yankesicilik vak'ası olmuş, fakat yankesici bizzat çarpılan adam tarafından yakalanmıştır.

Yakalanan yankesici Eğinli Hüseyin postahanede Süreyya Bey isminde bir zatın saatini aşırmak istemiş, Süreyya Bey işin farkına varmış ve Hüseyini yakalayarak hemen oracıkta polise teslim etmiştir.

Polis Hüseyini şikâyetçisi ile birlikte postahanenin üst katına çıkararak Sultanahmet sulh birinci ceza mahkemesine sevketmiştir.

Hâkim Reşit Bey yaptığı duruşma neticesinde Hüseyin hakkındaki tahkikatın mevkufen icrasına karar vermiş ve Hüseyini tevkif etmiştir.

İmtiyazlı şirketler tarifeleri

Havagazı, elektrik, tramvay, su gibi imtiyazlı şirketlerin abonelerden aldıkları ücretlerin tarifesi her üç ayda bir tesbit edilmektedir. Nafia komiseri, belediye ve şirket mümessillerinden mürekkep bir komisyon üç ayda bir toplanarak mukavelede mevcut formül esaslarına göre üç aylık ücretler tayin ederdi.

Son zamanlarda Nafia vekâleti şirketlerle yeni esaslar dahilinde mukaveleler yapmak üzere müzakereye girişmiştir. Bu esnada abone fiatlarını tayin eden formüllerde de değişiklik yapılması muhtemeldir. Bu sebeple şirketlerle yeni anlaşma yapılmadan eski formüle göre ücretlerin tayinine memur komisyonlar içtima edemiyeceklerdir.

Aksayı şarka afyon ihracı

Aksayi Şark için memleketimizden afyon mübayaa etmek için bir Japon heyeti afyon inhisarı ihraç brosile temasa başlamıştır. Heyetle birde arasındaki müzakerat hayli ilerlemiştir. Bu müzakeratın müsbet bir neticeye varacağı muhakkak görülmektedir. Drogist afyonlarımız için Aksayi Şark iyi bir mahreç olarak görülmektedir. Müştereк satış bürosu esasen Aksayi Şarka satışlar yapmaktadır.

Küçük haberler

Yeni idare heyeti intihabı — Terziler cemiyeti yeni sene idare heyeti intihabı perşembe günü yapılacaktır.

* Konferans — Ahemla cemiyeti hayriyesi Balattaki merkez binasında bugün 8,30 da bir konferans ve temsil verecektir.

Tırpan

Yâran gayreti

Geçenlerde hükûmet Avrupaya bir talebe kafilesi yolladı. Bunlar arasında kütüphanecilik ilmi öğrenecek gençler de vardı. Demek oluyor ki en küçük işlerimiz için de yalnız ilme, irfana değil ayrıca ihtisasa da dikkat etmeğe başladık.

Bir yandan bu iyi alâmete sevinirken bir taraftan en mühim müesseselerimizin Darülhâdis medresesine çevrildiğini görüp müteessir oluyoruz.

Şu son banka hâdisesi bunun saheseridir.

Bu banka kurulurken bermutat bir kadro hazırlanmış, temelleri atılan müessesenin iktısadî, malî bir varlık olacağı, bunu çekip çevirecek memur ve âmirlerin bu ilimlerle alâkaları olmak lâzımgeleceği düşünülmeden restgele eşten, dosttan, yârandan bir kafile seçilmiş ve ellerine beş yüz bin lira verilip:

— Haydi Allah muininiz olsun. Çalışın bakalım!

Denmiş.

Ve bu alaylı taife banka idaresine geçtikten sonra demir tarayıp kendini karaya vuran köhne gemi gibi orsaboca bir zaman çalkalanıp nihayet... batmış!

Belediye erkânı arasında muarefe şerefini kazandığım Hâmit Beyefendiden başkasını tanımam. Yalnız bu Esnaf bankasına bir zaman Müdürlük eden Şerif Beyi bilirim. Vaktile mülkiyeden yeni çıktığım zaman Dahiliye Nezaretinde memurin müdürü idi. Kabul edilmiyeceğini bildiği için bize Arabistanın en mahuf kazalarında kaymakamlık teklif eder, dururdu. Zarif ve temiz bir zattır. Fakat ömründe bir banka bilânçosu gördüğünü zannetmem.

Diyorlar ki belediyenin bankasında değil fen işlerine bakan şubesinde de meslekten yetişme mütehassıslara tesadüf edilemez. İhtimaldir. Çünkü daha bir iki ay evvel bu fen heyeti sular hakkında malûmat edinmek için uzun bir Avrupa seyahati yaptı.

Zaten bizim idarî hatâlarımızdan biri de budur. Başını yaşını almış tekaüt zamanı gelmiş emektarların ilmini arttırmak için tetkik seyahatine yollarız. Ne büyük zulüm! Şimdiye kadar Avrupaya tetkik seyahatine çıkan belediye reisleri, belediye erkânı bu seyahatlarinden bize ne kazandırdılar. Böyle saçlarını köhne bir makinenin çarkında ağartmış zevatı Avrupaya, gönderecek yerde Avrupaya yalnız belediyecilik öğrenmek için bir hamlede yüz, yüz elli Üniversite hattâ lise mezunu gönderilse ve bunlar gelir gelmez belediye de toptan, temelden bir tensikat yapılsa, alaylı ve kıdemli emektarlar da terhis edilse bakın belediye işleri nasıl rengini değiştiriyor.

Bizim belediyemize ilim, ihtisas ve gençlik girmedikçe, bu köhne ocak yeni baştan yapılmadıkça ne hesapları düzelir ne işleri düzelir. Ne de hak nazarındaki (prestige)i düzelir. Gayreti yâran bu asiyabı döndüremez!.

Burhan CAHİT

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

21 Nisan 934

Akşam Fiyatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstikrazı dahili	99	T. askeriye	9,78
1933 İstikrazı	92,50	Elektrik	—.—
Kuponsuz		Tramvay	—.—
Unitürk	30	Tünel	—.—
„ II	29,45	Rıhtım	17,75
„ III	29,45	Mümessil	56
Şark D. Yolları	2,60	„ II	46,95
Gümrükler	8	Kuponsuz	
Bağdat	9,78	„ II	47,10

ESHAM

İş Bankası Nama	8.80	Şir. Hayriye	15
Kuponsuz		Reji	3,90
„ „ Hamiline	8.80	Telefon	10,75
Kuponsuz		Terkos	19
„ „ Müessis	98	Çimento	12,15
Kuponsuz		İttihat dey.	18,50
Türkiye Cümhûriyet Bankası	62,50	Şark dey.	1,35
Tramvay	38	Balya	1.55
Anadolu Hisse	26,70	Şark m. ecza	4

ÇEK FİYATLARI

Paris	12,06	Prağ	19,12
Londra	643,25	Berlin	2,03,18
Nüyork	80,50	Madrit	5,8336
Milano	9,33	Belgrat	34,82
Atina	83,46,12	Zloti	4.21,75
Cenevre	2,45,75	Pengo	2.69
Brüksel	3,39,75	Bükreşt	83,46
Amsterdam	1,17,50	Viyana	4,22
Sofya	65,6360	Moskova	11,00,50

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 F. Frankız	169	20 İ. İsviçre	808
1 Dolar	117	1 Pezeta	16
1 Isterlin	545	1 Mark	49
20 Liret	214	1 Zeloti	23,50
20 F. Belçika	115	20 Ley	19
20 Drahmi	24	20 Dinar	53
1 Şille. Av.	22	1 Çernoviç	—.—
20 Leva	23	Altın	9,25
21 Kur. Çek.	106	1 Mecidiye	35 1-2
1 Florin	83	Banknot	237

Her Türkün Görmesi Lâzımgelen Büyük İnkılâp filmi:

ANKARA Türkiyenin Kalbidi

Türkça sözlü

26 Nisan perşembe akşamı TÜRK ve SUMER Sinemasında — Halil Kâmil Film

Türkçe ilim ıstılahları

Yazan: G. A.

Geçenlerde *Mililyet* yazmıştı, Üniversite efendilerinden bazıları Rektörlüğe müracaat etmişler, ellerinde ders kitabı olmamasından şikâyette bulunmuşlar.

Her hâdisenin olduğu gibi, yüksek ders kitaplarımız bulunmamasının da elbette bir çok sebepleri vardır. Fakat bunların en mühim lerinden biri, türkçede ilim ıstılahları eksikliği olduğunu söylemek büyük bir yanlışlık olmaz.

Büyük inkılâbımızın başlangıcından beri, edebiyat dilimiz çok sadeleşti, eski dilimize girmiş olan arapça ve farsça terkipleri ve kelimeleri her gün biraz daha atıyor ve yerlerine öz türkçeden güzel güzel kelimeler buluyor.

İlim dilimiz de böyle yapmak istedi. İnkılâptan evvelki ilim dilimizde, bizden önce gelmiş olanların — Avrupalıların usulüne bakarak — en çoğu arapça köklerden birleştirmiş oldukları ıstılahları toptan bıraktı. Fakat onların yerine öz türkçe karşılıklarını henüz tamamile koyamadı. Bulunabilenler de ihtiyacın genişliğine nispetle hiç gibidir.

İtiraf ederim ki, arapça köklerden birleştirilmiş, fakat Türklerin hazırladığı Türk malı olan o eski ıstılahlarımızı yaşatabileceğimizi düşünenler arasnda — inkılâptan evel — ben de bulunuyordum. Fakat onların yaşamaları kabil olamıyacağını zaman bize gösterdi. Artık onları yeniden diriltmek mümkün olduğunu söyliyecek kimse yoktur sanırım.

İlim ıstılahları işinde şimdiki vaziyetimiz, benim anlayabildiğime göre, şöyledir:

Eski Türk kitaplarını, her türlü Türk eserlerini taraya - lım; onların içindeki ilim ıstılahlarını toplıyalım. Şimdiki ilme göre eski öz türkçede eksik olan ıstılahları da, bulduklarımıza göre biz uyduralım. Böylece bir ıstılah lûgati yapalım.

Şüphesiz çok güzel fikir. Fakat bunun icrası acaba ne kadar vakte muhtaç? Halbuki bizim ilim ıstılahlarına ihtiyacımız pek acele. O ıstılah lûgatini beklerken, şimdiki halde ilim kitabı yazılamıyor. Her gün geçtikçe o kadar vakit kayboluyor.

Bundan başka, eski öz türkçede bulacağımız ilim ıstılahları şimdiki dilimizde, bundan sonraki dilimizde yaşayabilecekler mi? Önceden yaşamış olmaları bundan sonra da yaşayabileceklerine delâlet etmez. Çünkü ilim ıstılahları hangi zamanlarda konulmuşlar ise o zamanın fikirlerini, nazariyelerini de gösterirler. Meselâ bugün kullanılan *déterminisme, pragmatisme* tabirlerinin bildirdikleri manalara yakın bir mana ifade etmek için eski öz türkçede belki kelimeler bulabiliriz. Fakat onlar déneterminisme ve pragmatisme kelimelerinin zihnimizde uyandırdığı ilim devirlerini uyandıramazlar.

Gene yaşamak bakımından, her hangi bir ıstılahın kıymeti onun kullanılmasile anlaşılabilir. Çünkü ilim ıstılahı da nihayet bir alet demektir. Aletin işe yaraması için, yalnız güzel olması, hoşa gitmesi elbette yetişmez.

İlim ıstılahlarımız öz dilden almak istenilince, bir de mecazî manalar meselesi hatıra geliyor. Yaşıyan her şey gibi, yaşıyan dil de mutlaka değişiyor. Halbuki ilim ıstılahının yalnız bir manaya gelmesi şarttır. Meselâ göz, baş, kol, gözbebeği azamızdan bazılarının isimleridir. Fakat mecazî olarak başka manalara da gelirler. İlim ıstılahını öz türkçeden alarak, bir ibare arasında gözbebeği dediğimiz vakit, mananın anlaşılması, eski dilimizde olduğu gibi, karineye mi bakılacaktır?

Galiba Avrupalılar da, yaşıyan dilin daima değişmesinden dolayı, ilim ıstılahlarını latince ve rumca köklere uydurmağa mecbur olmuşlar. Onlar da ilimde kendi öz dillerile konuşmağı elbette isterlerdi, zihinlerini az çok vahşi tabirlerle doldurmağa kalkmazlardı.

Bundan dolayıdır ki, aramızda ilim ıstılahları işini düşünenlerden bazıları, biz de Avrupalılar gibi yapalım, latinceden ve rumcadan uydurulmuş tabirleri alalım, diyorlar.

O vakit te, Avrupanın hangi memleketinden ıstılah alacağız? meselesi hatıra geliyor.

Lâtincelerini, rumcalarını aynile alsak, bunlar bizim alıştığımız ahenge uymuyor. Demokrasi yerine demokratiya demek bize aykırı geliyor.

Fransızca hemen bir asra yakın zamandan beri dilimize işlemiş. Bizim kendi ahengimize de uymuş ki fransızca kelimeler o vakitten beri dilimizde yaşıyorlar.

Haydi, fransızca ilim ıstılahlarını alalım, bunda da imlâ meselesi çıkıyor. Bizim şimdiki dilimiz fonetik olarak yazılıyor. Halbuki Fransız dili fonetik olmaktan çoktan beri çıkmış. Onun için fransızca — physiologie kelimesi türkçede fiziyoloji yazılınca, bazılarına tuhaf görünüyor.

Bu mülâhazalar gösteriyor ki, Türkiyede ilim ıstılahı işini önce den nazarî olarak halletmek çok güçtür. Üzümü seçsek çöpü çıkıyor, armudu beğensek sapı oluyor.

Onun için galiba, ilmin bu işini de, bütün ilim işlerinde en makul olan tecrübe usulile halletmek lâzımgelecek.

İlim kitabı yazmak istiyen herkes ıstılahlarını — ıstılah lûgatini beklemeden — kendisi koymalıdır. Bu ıstılahlar öz türkçe olsun, latinceden veya rumcadan, yahut bir Avrupa dilinden alınmış olsun, kitabında kendisinin anlatmak istediği manayı ifade ederse, işe yarayan birer alet demektirler.

Vakıâ ilk zamanlarda aynı ilim işi hakkında yazılan başka başka kitaplarda aynı mana için başka başka ıstılahlar görülecektir. Zaten her memlekette ve her dilde de böyle olmuştur. Sonra, zaman onların arasında makbul olanları, yaşayanları ayıracaktır.

Hangi ıstılahın yaşamağa kabiliyeti varsa yalnız o yaşayacak, ötekiler unutulacaktır.

İstılah lûgatinin en doğrusu da — her lûgat kitabı gibi — ancak yaşayan tabirleri toplamakla meydana gelir.

G. A.

KULAK MİSAFİRİ

Halis Trabzon...

Yemeklik ve kahvaltılık yağ alacaktım. Önünden geçtiğim dükkân larda sıra sıra dizilmiş yağ fıçıları vardı. Üzerlerindeki etiketleri okumağa başladım:

— "Halis Trabzon 80„

Biraz ilerde:

— "Birinci Trabzon 90„

Onun yanındakinde:

— "Birinci Trabzon yağı 110„

Kendi kendime düşünmeğe başladım:

Yemeklik yağı acaba hangisinden almalı? (80)lik "halis Trabzon„dan mı, yoksa (90) lık Trabzon yağından mı, yahut ta (110) luk "birinci Trabzon„dan mı?

Ucuz etin yahnisi tatsız olduğunu acı tecrübelerimle bilirim. Bildiğim için de, malın pek ucuzuna bakmam. Bu sefer de öyle yaptım. Ne seksenlik halis Trabzona, ne doksanlık Trabzona yanaşmıyarak yüz onluk fıçının başına gittim.

Sahibi, iltifatla karşıladı:

— Trabzon yağı mı aradınızdı?

— Evet ama, dedim, yüz on kuruş pahalı.. Baksana, ötekiler halis Trabzonu (80)ne veriyorlar!

Güldü:

— Onlar verir, ben veremem!

— Niçin?

Başını salladı:

— Benimkinin üstünde "halis„ damgası yok!

M. SALÂHATTİN

YENİ NEŞRİYAT

Yeni adam

Yeni Adam'ın 17 inci sayısı çıkmıştır. İsmail Hakkı Beyin en iyi tanıdığım çocuk, en büyük devlet siyaseti nedir? Makalelerinden maada Kadro mecmuasının "Yeni Adam" hakkındaki tenkidine cevabı, Dr. İzzeddin Şadan'ın Freud'a göre kadın ruhu, Ahmet Hamdi Beyin Şark ve Garp, Abdülfeyyaz Tevfik Beyin Atlantit kıtasının battığı tarih, Dr. Fuat Sabri Beyin bir tenkide cevabı makaleleri, Zeki Faik Beyin heykeltraş Zühtü hakkında bir tetkik, Mazhar Osman Bey hâdisesini anlatan bir yazı, ilk mektep çocuklarıyle yapılan anket, bunlardan başka bu sayıda İsmail Hakkı Beyin hayvanlar pivesi başlıyor.

Siyah örtü

Dr. Hasan Sükûti Beyin (SIYAH ORTU) isimli bir romanı intişar etmiştir. Karilerimize tavsiye ederiz.

Nişan

Izmir evkaf muhasebeciliğinden mütekait Mehmet Rifat Beyin kerimesi Mebrure Hanım ile Türk - Yunan Muhtelit Hakem Mahkemesi Türk Hakemi Mehmet Ali Beyin nişan merasimi Izmir'de Karşıyakada Mehmet Rifat Beyin hanesinde akraba ve davetliler huzuru ile Nisanın on ikinci Perşembe günü icra edilmiştir. Tarafeyne saadetler dileriz.

Iki kuvvet arasında
Müthiş bir mücadele...
Cihana hakim...

CASUSLUK

İşte büyük ve hareketli

33 No CASUS

Filmi, meşhur bir casusun macera - larını tasvir etmektedir.

Oynıyanlar: ADWIGE FEUILLERS ve ANDRE LUGUET

Pek yakında

İpek SİNEMASINDA (15989)

RADYO

Bugünkü program

ISTANBUL:

18,15: Plâk neşriyatı. 18,45: Fransızca ders. 19,15: Ajans haberleri, muhtelif neşriyat. 19,15: Türk musiki neşriyatı. (Ekrem B. Ruşen B. Cevdet B. Tahsin B. Şeref B. Saim B. Vecihe H. Belma H. Nedime H.) 21,20: Ajans ve borsa haberleri. 21,30: Necip Yakup bel orkestrası.

VARŞOVA, 1415 m.

18: Taganni piyano refakatile. 18,30: Konferans. 19,10: Hafif musiki. 19,50: Muhtelif bahisler. 21,05: Hafif musiki konseri. 21: Bir Sovyet kadınına dair: 22,15: Büyük senfonik konser. 23: Hafif musiki ve dans parçaları. — Müsahabe. — Dans musikisi.

BUDAPEŞTE, 550 m.

18: Piyano refakatile Macar şarkıları. 18,30: Müsahabe. 19: Fejes salon orkestrası. 19,30: Almanca ders. 20: Taganni (Madam Maria Lukacs). 21,10: Filharmonik takım tarafından ve Universite korosunun iştirakile konser. 23,50: Fertis sigan takımı. 24.15: Konferans.

BUKREŞ, 364 m.

13: Borsa. — Plâk. — Haberler. — Plâk. 18,30: Taganni. 19: Haberler. 19,15: Flüt musikisi. 19,40: Konferans. 20: Universite. 20,20: Plâk. 20,45: Konferans. 21: Radyo orkestrası. 21,45: Konferans. 22: Radyo orkestrası. 22,45: Muhtelif lisanlar ile haber neşri. 23: San Remo lokantasından naklen hafif musiki.

MILANO, TORINO, CENOVA, TRIYESTE FLORANSA

18,30: Filharmonik konser. — Müsahabe. ve arada plâk konseri. 22: Viyolonsel konseri. 24 Haberler.

VIYANA, 507 m.

18,40: Müsahabe. 19,55: Mozartın eserlerinden "FIGARONUN DUGUNU„ opereti (Viyana operasından naklen.) 23: Son haberler. 23,15: Dans plâkları.

HAMBURG, 332 m.

21,15: Millî neşriyat. 22: Piyes. 23: Haberler. 23,20: Hafif musiki. 24: Gece musikisi.

BELGRAT, 437 m.

18: Radyo orkestrası. 18,30: Popüler, şarkılar ve orkestra musikisi. 19,25: Saat ayarı vs. 19,30: Almanca ders. 20: Piyano - keman konseri. 20,50: Reklâmlar. 21: Zagref operasında verilecek opera temsilini nakil.

ROMA, NAPOLI, BARI

18,15: Plâk. 18,30: Filharmonik konser. 19,30: Müsahabe. 20,40: Plâk. — Arnavutça haberler. 21,05: Plâk. Müsahabe. — Plâk. 22: G. Piatigorsky tarafından viyilonsel konseri. 23: Mütenevvi musiki.

KONISVUSTERHAUSEN, 1571 m.

18,50: Yeni musiki sonatları. 19,40: "Frak ile köşede„ isimli monolog, 19,55: Şiir 20: Askeri konser. (Potsdan'dan naklen.) 21: Haberler. 21,15: Millî neşriyat. 22,15: Askeri konserin devamı. 23: Günün haberleri. 23,45: Deniz haberleri 24: Org konseri. 24,30: Gece musikisi.

İş ve İşçi

Milliyet bu sütunda iş ve işçi istiyenlere tavassut ediyor. İş ve işçi istiyenler bir mektupla İş büromuza müracaat etmelidirler.

İş aranıyor

E. H. rumuzuna adres verenin derhal idaremize müracaati.

* * *

Sanatim inşaat boyacılığıdır. Yağlı boya, kalem işlerine ait işler, ufak tefek tamirat ta yaparım. Sanatimin ustasıyım. Bomonti caddesi, Silâhşör sokak Boyacıyan apartımanı No. 23. Boyacı Aptülkadir.

Bu Çarşamba akşamı
MELEK SİNEMASI
" Mektepli Kızlar „ filmine mukabele olarak vücuda
ZABİT NAMZETLI
muazzam ve muhteşem filmini takdim ediyo
Oynayanlar: Büyük trajediyen ALBERT BASSERM
ile Berlin askerî mektebi talebesi
Hakikî ve beşerî olan ve şen bir gençlik arasında gençlik kanı ve gençlik ateş ve ihtiraslarını tasvir filmin herkes tarafından görülmesi lâzımdır. [15

Çok ucuz bir ev acele satılıyor
Halice hâkim, havadar, elektrik, terkos ve kuyuyu ha ve güzel bahçeli bir ev (1600) liraya satılıktır.
Adres: Kasımpaşa, Çatmalı Mesçit, Akarca so
(15

İstanbul Liman Şirketinden:
25 ton çıra alınacaktır. Şartnameler Şirketin Sirkecid hanındaki Teknik Bürosundan alınabilir. Tehlifler 934 Pazar günü saat 11 e kadar umumî müdürlü olunacaktır. Umumî Müdürlük

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünde

Cins ve mevkii	Muhammen Kirası	M
Kââthanede Çağlayan Köşkü bahçesinin Ot ve Otlakıyesi	125	Ihale ta 31/12/934
Kâathane'de Çağlayan Köprüsünden sünnet Köprüsüne kadar olan Çayır ve Kâathane köyü karşısında Dekovil hattı dahilindeki Çayırın Ot ve Otlakıyesi	500	„
Alibey köyünde Çoban Çeşmede Cephanelik yanında 36760 M. M. Çayırın Ot ve Otlakıyesi.	60	„
Istanbul Tapu Müdüriyeti binası içinde Su, Şerbet ve Soğuk mekûlât satış yeri.	300	

Yukarıda cins ve mevkileri yazılı yerler hizaların deller üzerinden açık arttırma usulile birer sene kiraya verileceğinden isteklilerin 25/4/934 Çarşamb saat 14 te pey akçeleriyle müracaatları. M.

Istanbul Millî Emlâk Müdürlüğünd
Istanbul Emniyet Müdürlüğü deposunda mevcut herat ve saatler muhammen kıymetleri üzerinden aç ma usulile ve bilcümle masarifi alıcısına ait olmak ş 5/934 Pazartesi günü saat 13 te Sandal bedestanında caktır. Isteklilerin müracaatları. "L" (

Adalar tapu sicil muhafızlığından:

Burgaz adasında hacı balaş sokağında kâin 4 kapu No lu ahşap evin Vasil oğlu Luka veresesi tarafından senetsiz tasarrufattan tapuya kayıt edilmesi istenilmiş olduğundan bu evin tasarrufu hakkında tahkikat yapılmak üzere 1934 senesi mayıs ayının beşinci cumartesi günü mahaline memur gönderileceğinden bu evde benim hakkım var diyenlerin ellerindeki vesikalarile idaremize veyahut tayin edilen günde yerine gidecek memura müracaat eylemeleri bildirilir.

Yarın akşam saat 18 de
Fransız Tiyatrosunda
dâhi piyanist
ARTHUR RUBINSTEIN'in
VEDA KONSERI
Programda: Back, Chopin, Senabine, Listz, Poulen. Ravel - Albanez. Falla.

Zayi: — 331 Edirne Li ğım tasdiknameyi zayi yoktur. Aksaray Sinekli sokak 10 numaralı hanede (

Milliy
Asrın umdesi "MİLLİ
ABONE ÜCRET
Türkiye i
L. K.
3 aylığı . . . . . 4 —
6 „ 7 50
12 „ . . . . . 14 —
Gelen evrak geri verilmez. geçen nüshalar 10 kuruştur. matbaaya ait işler için müdi caat edilir. Gazetemiz ilânlar tini kabul etmez.

Milliyet'in edebî tefrikası: 56

KANLI SIR

Yazan: Mahmut YESARI

— O halde ben, kızınızın ablası sayılırım. Madem ki siz, benim küçük bir hediyemi kabul etmek istemiyorsunuz; kızınız, ablasının hediyesini muhakkak kabul edecek tir.

Usta, gözlerini kaldırarak bana baktı; zavallı adamın dili tutulmuş; bu teklif karşısında eli ayağı bağlanmıştı, benden yardım bekliyordu.

Ustanın omuzunu okşadım:

— Buna, ne sen, ne de ben, bir şey diyemeyiz!

Gözüm, tekrar Sırrı Nevrese kaymıştı; genç adamın kaşları oynıyor, alnı kırışıp düzeliyordu; acaba ne düşünüyordu? Bu oynayan kaşlar, hangi düşüncenin harice akseden ihtizazları idi? Bu, kırışıp düzelen alnın içinden neler geçiyordu?

Kotradan çıkarken, Sırrı Nevrese elini uzatan Neşide:

— Yarın, muhakkak sizi de bekleriz, beyefendi, dedi.

Sırrı Nevres, biraz da bana hitap eden bir tavırla cevap verdi:

— Taciz etmekten korkarım, hanımefendi.

Neşidenin sesi dargınlaşmıştı:

— Bilâkis, minnettar edeceksiniz. Sizsiz, resmiküşat yapmamıza imkân var mı?

Koluma girmişti:

— Öyle değil mi, Hüsrev amca?

Neşideyi kuvvetle tasdik ettim:

— Elbette, kızım... Sırrı Beyin, kotramızı her zaman şereflendirmelerini arzu ve rica ederiz.

Fakat ben, bu sözlerimde kat'iyen samimî değildim. Kotraya verdiğim paraya, giden füzulî masraflara, komisyona, hiç birine acımıyordum. Neşideyi gezdirmek, onun güldüğünü, cıvıldadığını görmek, bana zevklerin, mükâfatların en büyüğü olacaktı. Lâkin bu, ancak kendi aramızda, candan dostların huzuru ile kabildi. Yabancılar beni korkutuyordu.

Kotradan sandala binip Kalamış iskelesine doğru yol alırken dümende oturan Neşide, kollarını oynatarak, cıvıl cıvıl anlatıyordu:

— Doktorcuğum da gelecek... Nazan da gelecek.. Şerif Bey de gelecek!.. Mükemmel bir büfe hazırlamalıyız, değil mi Hüsrev amca?.. Ben, şimdi eve gider gitmez, kolları sıvar, mutpağa girerim.

Gülüyordum:

— Sen mi Neşide? Senin ahçılığın da var mı?

Neşide, ciddiyetle kaşlarını çatmıştı:

— Elbette..

— Bak, bundan haberim yoktu. Ne marifetlerin var, Neşide?

O, hep, ayni ciddiyetle cevap veriyordu:

— Yumurta haşlarım... Sandoviç yaparım....

— Sen, misafirlerini açlıktan öldüreceksin, kızım!

— Neden, Hüsrev amca? Ahçı kadına da nefis yemekler hazırlatacağım.

— O halde mesele yok, kızım!

Kalamışta biz, arabaya binerken Sırrı Nevres te müsaade istemişti. Neşide, davetini tekrarladı.

Neşide, neye bu kadar ısrar etti? Acaba, Sırrı Nevresten çok mu hoşlandı? Nesini beğendi, nesinden hoşlandı? Yoksa, biraz evvel kotrada geçen sahne gibi, minnet yükünden kurtulmak için mi?

Kotrayı Sırrı Nevresi buldu.. Neşide, bunu muhim bir iş, bir yorgunluk zannediyor.. Eğer Neşidenin endişesi, bu ise? gülüyorum... Acı acı gülmekten kendimi alamıyorum!

Benim zavallı, tecrübesiz kızım! Sen, insanları, daha hiç tanımıyorsun! Onlar, menfaatleri olmadan yorulmazlar. Menfaatlerini, bazan ve hattâ ekseriya, fazlasile temin ettikten sonra; parasını çektikleri, zarara soktukları insanları, üstelik müteşekkir, minnettar etmenin de yolunu bulurlar ve...

Sırrı Nevres gibi, muvaffak olurlar....

— 14 —

Kotra ile ilk tenezzühümüzde, bütün gezintilerde, eğlencelerde olduğu gibi, Halim Siret bulunamadı. Kızının, yalnız kalmadığından emin olduğu için, günlerce, haftalarca.???????

Eve uğramamakta, kendinde bir hak görüyor.

Sırrı Nevres, ilk zanlarımın, tahminlerimin hilâfına, sevimli çıktı. Çok eğlenceli, varyeteli bir genç.. Kotrada, bizi saatlerce güldürdü, eğlendirdi.

Doktor Nüzhet Süleymana, Sırrı Nevresten bahsetmiştim. Doktor, beni haksız buldu:

— Hiç te tarif ettiğin gibi değil.. Çok şen, tatlı çocuk.. Eğer dediğin gibi profesyonel bir kumarbaz olsaydı, o da, Halim Sirete benzerdi, böyle eğlencelerden zevk almazdı. Demek ki Sırrı Nevres Bey, haricî ve umumî hayata karşı alâkadar.

İnsanlık da tuhaf! Hemen hemen her zaman, her yerde, her fırsatta ve her şey için haklı olmamızı, haklı çıkmamızı isteriz:

— Sırrı Nevres Bey, daha genç. Halim Siretle mukayese etme.

Doktor, gözlerini kırpıştırarak garip garip gülümsedi:

— Seni, bu çocuğun istikbali hakkında pek bedbin görüyorum.

Birden cevap veremedim. Acaba doktor, bunda da mı haklı? Sırrı Nevresin haricî ve umumî hayata karşı alâka göstermesi, cidde mi? İçten bir istekle mi aramızda bulunuyor? Dilimin ucuna gelmişti:

— Parası yoktur, kumar oynayamıyor. Onun bu alâkası, çaresizlikten!

Diyecektim, fakat diyemedim. Çünkü kotranın komisyonunu, son meteliğine kadar sarfetmeğe vakit bulamamıştır.

Bunu düşünürken, ret gözlerimin önüne g bir gün bana söylediği tırladım:

— Para ile kumarı kası var? Kumar oynam hakkak, insanın cebinde lunması mı lâzımdır? kumar oynayacaktır; bu çin önüne geçilmez bir nilmez bir ihtiyaçtır. Ne par, kumar için parayı ma, nasıl, nereden bulu bazen kendisinin de akl Yalnız, hakikat olan şu mar için parayi bulur. da böyledir. Cebinde me sın, akşam rakısını, mut sını, muhakkak temin eder. Borç eder, caketin satar, rakı parasını bul

Halim Siretin sesi, da oğuldarken, doktor, liyen bir tavırla bana, b

Halim Siretin sözler kikat olarak kabul etme kat aksini iddia için, el bet deliller var mı? O rı Nevresin samimî old bul etmek icap ediyor. ben bunu, aklen, mantı etsem, hissen kabul ed ğim. Bu, içimde gayet müsbet bir his ihtizazı

(De

ÇOCUKLAR

Bugün nisanın 23 üdür. 23 nisan, sizin gününüz. Bugün sabahleyin kalkar kalkmaz, gözlerinizi güneşe ilk açtığınız dakikadan itibaren tebessüm etmeğe başlayınız. Gülünüz. Gülmek, sizin en kuvvetli hakkınız. Yarına ve yarının tarihine güzel bir iz çizecek olan küçücük adımlarınızla bugün koşunuz, eğleniniz.

Bugün, kitaplarınızde okuduğunuz bütün büyük adamlar, senelerce evvel sizin gibi çocuktular. Onlar da bebekle oynadılar, saklambaç, çelik çomak, körebe, beştaş, köşe kapmaca her gün onların eğlencesi idi. Onlar da kendilerinden evvel gelmişlerin insana hayranlık veren keşiflerini, kahramanlıklarını, medeniyete olan hizmetlerini sizin gibi böyle tahta sıralarda oturarak okudular. Onlar da coğrafya, hendese, hesap, yurt bilgisi, tarih, daha sonra fizik kimya, tabiat öğrendiler. Lisana çalıştılar ve büyük adam oldular. Sizin de içinizde kimbilir kaç tane Edison, Pasteur, kaç tane Viktor Hugo, Abdülhak Hâmit, kaç tane Füzuli, Nef'i, kaç tane Mozar, Betoven, kaç tane Dede efendi, kaç tane Sinan var.

Siz de onlar gibi beynelmilel olacaksınız, meşhur olacaksınız, sizden sonraki çocuklar da kitaplarda sizin keşiflerini, sizin ilimlerinizi okuyacaklar.

"Tarih bir tekerrürden ibarettir,, Lâfını elbette işitmişsinizdir. Fakat siz ilminizle, irfanınızla, medeniyete dünkülerden fazla, çok fazla şeyler veremezseniz, biz de size hakkımızı helâl etmeyiz. Fakat biz, sizin babalarınız, ağabeyleriniz eminiz ki yarın siz bu ihtiyar küreyi mahrekinden çıkarak güllerle, çiçeklerle bezenmiş medeniyet ve refah yolunda yürüteceksiniz. Yaşayınız çocuklar.

Ve Biliniz ki bu yurt, bu toprak dünyanın sırtında en güzel, en verimli bir kıt'adır. Burasını cennet haline koymak sizin hem gayeniz, hem vazifenizdir.

Bunu idrâk eden, yurdunu seven bütün Türk çocuklarının bugün gülmek, koşmak, eğlenmek ve oynamak hakkıdır.

"Ferda, senin, senin bu tecedduit, bu inkılâp.,,

VİCKERS LIMITED Şirketi KUVVETLI MALÎ VAZIYET

1933 SENESİ HESABININ VERDİĞİ NETİCE

Meşhur Ingiliz Vickers eslâha, gemi inşaatı, ağır çelik sanayii, ve tayyare inşaat şirketinin 1933 senesi hesabat ve raporlarındaki en bariz rakkamlar, fevkalâde geniş mıkdardaki nakit para mevcudat:dır.

Muhtelif bankalarla Ingiliz hükûmeti kasalarında mevcut paranın mıkdarı 1932 senesinde 31,024,114 Türk Lirası iken 1933 de 40,788,711 liraya baliğ olmuştur. Keza Vickers şirketinin piyasadaki para ve emvalinin yekûnu matlup olarak 51,248,275 Türk lirası, zimmet olarak da 8,129,558 Türk lirasıdır. Arada görülen bu büyük farktan kumpanyanın geçen seneye nazaran daha fazla malî mukaveleler akdedebilecek vaziyette olduğu anlaşılmaktadır.

1932 de gayri safî kâr 5,478,260 Türk lirası iken 1933 de 5,510,443 lira olarak gösteriliyor. Kazanç vergisi, hükûmete ait diğer resimler vesair masarifin yekûnu 1,842,730 lira tutuyor. Asıl sermayeden hissei temettü 2,822,782 lira ve yüzde 4 den adi hisselerin yekûnu 831,296 Türk lirasıdır. Bu mıkdar 1932 de olduğu gibi nakli yekûn edilerek 1,498,655 liradan 1,512,277 liraya yükselmiştir.

1933 senesinde hakikî safî kâr 3,667,707 liradır ki 96,700 lira artmış bulunuyor. Müessis şirketin kârlarının tezayüdünde, alâkadar olduğu kumpanyaların iş ve netayici maliyelerindeki terakki merhaleleri hiçbir suretle mevzuu bahis olmamıştır.

1932 de 2,873,151 liraya mukabil 1933 de 3,320,676 ticarî kâr elde edilmiştir. (English Steel Corporation) birinci defa olarak kâr etmiştir. Vickers Limited Şirketi reisi General Sir Herbert Lawrence, 26 Mart tarihinde akdedilen senelik kongrede: "English Stel Corporation şirketinin aldığı siparişlerin, 1933 de 1932 ye nazaran yüzde 40 dan fazla olduğunu aynı sene zarfında Vickers - Armstrongs Şirketinin Barrow da 14 gemi inşa etmekte ve Elswisk işlerinin memnuniyetbahş ticari neticeler vermekte olduğunu aynı zamanda Dartford işlerinde de 1933 senesi zarfında istisnaî bir hareket görüldüğünü,, söylemiştir.

Yukarıdaki bütün mebaliğin mikdarı 31 K. Evvel 1933 tarihindeki kambiyo hesabına göre bir Ingiliz lirası 6,75 Türk lirası olduğuna nazaran hesap edilmiştir.

Yalnız büyükler mi, çocuklar da p ekâlâ otomobil yarışına girebilirler.

Kim reis olacak?

(En aşağı üç, dört, beş, altı, yedi kız ve erkek çocuk.. Sahne bir salonu gösteriyor. Cuma günü bir toplantı..)

İrfan — Anlaştık değil mi? Bir klüp yapacağız.

Bütün diğerleri — Evet, evet, evet, evet..

Şadan — Haydi bakalım klüp teşekkül etti.

Osman — Klüp böyle mi kurulur? Evvelâ bir isim bulmalı.

Bütün diğerleri — Tabii, tabii, tabii, tabii..

Şadan — Buldum. B. klübü.

Bütün diğerleri — Mükemmel isim..

Fikret — B. ne demek olacak?

Şadan — "Bizler,, kelimesinin baş harfi.

Fikret — Evvelâ klübü tesis edelim de ondan sonra isim koyalım. Klüp teşekkül etmeden isim konur mu?

Birkaç kişi — Haklı söylüyor.

Şadan — İyi, o halde evvelâ klübü tesis edelim.

Hepsi — (Fikret müstesna) Evet, evet, evet, evet..

Fikret — Bir klüp nasıl tesis edilir?

(Herkes biribirine bakar)

Şadan — Tesis edilir, işte o kadar..

Osman — Öyleyse başlayalım.

Şadan — Yok, böyle başlamak olmaz. Evvelâ müzakere ve münakaşa lâzım. Evvelâ gayet ciddî olacağız. Sonra her birimiz birer nutuk söyliyecek. Klüp böyle olur.

Osman — O halde ilk nutku ben söyliyeyim. (Sesine ciddiyet vererek) küçük dostlarım ve arkadaşlarım..

Şadan — Yok, yok, yok, evvelâ bir reis intihap edelim. O söz versin. Ben kendimi riyaset namzetliğine koyuyorum.

Osman — Sen işi uzatıyorsun canım.

Şadan — (Ayağa kalkarak ve elini iskemleye dayayarak) efendiler, sizi bu tarzda konuşmaktan menederim. Evvelâ intizam lâzımdır. İntizam her işi doğru yürütür.

Ali — Bravo, bravo, doğru söylüyor.

Şadan — Efendiler, onun içindir ki, celsenin nihayetine kadar Osmana söz vermemenizi teklif ederim.

Bir kişi — Şadan, hangi hakla? Evvelâ biz seni reis intihap etmedik ki..

(Pek doğru sesleri)

Bir ağızdan — Öyle ise bir reis intihap edelim.

Gene bir ağızdan — Ben namzetliğimi koyuyorum.

Gene bir ağızdan — Reyleri ben tasnif edeceğim.

Şadan — (Kendisini bir koltuğa bırakarak) bu gidişle biz hiç bir şey yapamayız, hiç, hiç, hiç..

Fikret — Evvelâ bir reis intihap edelim ki, klüp reisinin intihabına riyaset etsin.

Hep bir ağızdan — Çok doğru.. Beni reis yapın. Ben müzakereleri idare edeceğim.

— (Şadan bir defa daha kendini koltuğa bırakır.)

Şadan — Göreceksiniz, biz hiç mi, hiç mi, hiç bir şey yapamıyacağız.

İrfan — Çocuklar, dinleyin. Ben gidip kız kardeşimi çağırayım. Müzakereleri idare edecek reisi o intihap etsin. İster misiniz?

Hepsi bir ağızdan — Mükemmel, alâ fikir..

(İrfan çıkar ve kız kardeşi Leylâ ile beraber tekrar gelir. Ortalıkta sükût.)

İrfan — Size hemşirem Leylâ hanımı takdim ederim.

Birisi — Ne güzel ismi var.

Leylâ — Demek ki, bir reis intihabı için beni çağırdınız.

Hep bir ağızdan — Evet, lût - federsiniz.

Leylâ — Bundan kolay bir şey yok. Bana bir şapka veriniz. Şapkasız intihap olmaz.

(Hepsi alelâcele şapkalarını alırlar ve Leylâya uzatırlar.)

Leylâ — (Kardeşinin şapkasını alır) teşekkür ederim, şimdi hepiniz birer kâğıt alınız (herkes kâğıt bulmak için sağa sola koşar) kâğıtlara reylerinizi yazınız. (Herkes bir kurşun kalem bulmak için sağa sola koşar) kâğıtlarınızı dörde bölünüz. (Herkes böler) intihap sandığına atınız. (Leylâ şapkayi uzatır, herkes reylerini atar. Sükût ve bekleyin .)

Leylâ — Durun bakalım, kim ekseriyet almış?

(Bütün rey kâğıtlarını birer birer açar. Herkeste bir sabırsızlık.)

Bu çocuk elinde tuttuğu tayyareyi kendisi yapmıştır. Ve kendisi on üç yaşındadır.

Leylâ — Zatıâlinize bir rey.. Şadan bey bir rey, Osman Bey bir rey, Fikret Bey bir rey..

Şadan — Ben size söyledim, nafile biz klüp teşkil edemiyeceğiz.

Fikret — Böyle olursa elbette. Namzetliğini koyanlar rey vermemeli.. Kim rey vermek istiyor?

Hep birden — Ben, ben, ben..

Leylâ — Kim reis olmak istiyor?

Hep birden — Ben, ben, ben..

Şadan — Nafile biz klüp teşkil edemiyeceğiz.

Fikret — (Bir sandalyenin üstüne çıkarak) ben bir darbei hükûmet yapacağım. Size söyliyeyim mi? Reis benim.

Dört beş ağız — bravo, yaşa, yaşasın reisimiz..

Şadan — (Kendisini sandalyeye bırakarak) zaten bu işin başımıza geleceğini biliyordum.

(Perde)

Medenî bilgi

S — Hükûmet nedir?

C — İnsanların işlerini ve münasebetlerini tanzim ve idare etmek üzere teşekkül eden heyetlere hükûmet denir.

S — Hükûmetin vazifesi nedir?

C — Hükûmetin birçok vazifeleri vardır. Bütün bu vazifeler şu cümle ile hülâsa edilebilir. Hükûmet cemiyetin intizamını, halkın hukukunu temin ile içtimaî münasebetleri idare eder.

S — Millet ne demektir?

C — Medenî bir cemiyeti teşkil eden efradın heyeti umumiyesine "millet" denilir. Ayni memleket dahilinde yaşayan her şahıs ta "vatandaş,, tır.

S — İnsanları, cemiyetleri idare için ne lâzımdır?

C — İnsanları, cemiyetleri idare için behemahal hâkim bir kuvvetin vücudü şarttır. Eski zamanlarda bu hâkimiyet kabile reislerinde, daha sonra padişahlarda iken, bugün milletlerin eline geçmiştir.

Mevsimlik çocuk koştümü

S — Hâkimiyeti milliye fikri ne vakit çıktı?

C — İnsanlar, dünyanın her tarafında asırlarca müstebit hükümdarların idareleri altında yaşadılar. Fakat yavaş yavaş fikirler ileriledi. Bir çok keşifler ve ihtiralar yapıldı. Tüfenkler yapıldı. Kurunu vüstada hükmeden derebeyler aleyhine kıyamlar başgösterdi. İnsanlar içinde fikren, ahlâken büyük adamlar çıktı, bunlar birçok kitaplar yazdılar. "İnsan hür doğar, hür ölür,, sözü dillerde dolaşmağa başladı. Bu suretle milletler yavaş yavaş millî hâkimiyetlerini ellerine aldılar.

S — Hâkimiyeti milliye ne demektir?

C — Hâkimiyeti Milliye, millettin kendi kendine hâkim olması, yani devleti idare etmesidir.

S — Bütün millet devlet işini nasıl görebilir?

C — Hâkimiyeti milliyden maksat bütün milletin memleketi idare için bir araya toplanmaları değildir. Millet kendisini idare edecek adamları gene kendi arasından ayırır ki işte millî hâkimiyet budur.

S — Kaç şekilde hükûmet vardır?

C — Müstebit hükûmet, meşrutî hükûmet, cümhuriyet hükûmeti.

S — Müstebit hükûmet ne demektir?

C — Bunun adına hükûmeti mutlaka derler. Hükümdar canı nasıl isterse öyle yapar. Böyle bir hükûmette halkın hukuku yoktur.

S — Meşrutî hükûmet nedir?

C — Bir hükümdar vardır, yani veraset usulü caridir. Bir de esas kanun vardır. Bu çerçeve içinde milet vekilleri memleket işlerini konuşurlar, kararlarını verirler. fakat ekseriya millet vekillerinden ziyade hükümdarın dediği olur. Hükümdar ölür, oğlu yerine geçer.

S — Cümhuriyet hükûmeti nedir?

C — Öyle hükümdar yoktur. Memleketi bir reis idare eder. Bu reisi millet seçer. Bu mevkide vazifesi senelerle tahdit edilmiştir. Bizde cümhurreisliği Millet Meclisinin vazifesine başlamasile başlar, bitmesile biter. Cümhurreisimiz her devre için tekrar intihap edilebilir.

Japon ordusunun dört müstakbel askeri

Bugünkü program

Çocuk bayramı haftası bugün şu suretle başlıyacaktır:

Sabah saat 10 da mektep talebeleri Fatih parkında toplanacaklardır. Buradan çocuklar hususî otomobillere binerek hareket edilecektir. Baştaki otomobilde Şehir bandosu bulunacaktır.

Sırasile belediye, Halk Fırkası, Halkevi, Himayeietfal, Kolorduya gidilecek, oradan Taksime çıkarak merasimle Gazi âbidesine çelenk konacaktır.

Halkevinde..

Millî bayram münasebetile de Halkevinde merasim yapılacaktır. Saat 15 te merasim Cevdet Kerim Beyin nutkile açılacak, Köprülüzade Mehmet Fuat Bey Gazi Hazretlerinin nutuklarından bazı parçalar okuyacaktır.

Tepebaşında

Şehir tiyatrosunda Ateş ve Güneş klübü tarafından bir müsamere tertip edilmiştir. Müsamereyi saat 14,30 da Bolu mebusu Cevat Abbas Bey bir nutukla açacak, bu nutuk radyo ile de dinlenecektir. Müteakiben temsiller verilecektir.

Çocuk gürbüzlük müsabakası

Halkevinden:

Çocuk haftası münasebetile 23 Nisan 934 çarşamba günü saat (17) de Halkevi merkez salonunda bir (çocuk gürbüzlük) müsabakası tertip edilmiştir.

(A) — Üç aylıktan bir yaşının nihayetine kadar (süt çocuğu) müsabakası,

(B) — Bir yaşından iki yaşının nihayetine kadar (mama çocuğu) müsabakası,

(C) — Üç yaşından altı yaşının nihayetine kadar (oyun çocuğu) müsabakası.

Bu her üç müsabakada birinci, ikinci ve üçüncülüğü kazanan çocuklara birer hediye verilecektir. Çocuklarını müsabakaya sokmak istiyen velileri 25 Nisan 934 saat 12 ye kadar her gün halkevi idare müdürlüğüne müracaatla çocukları - nı kayıt ettirebilirler.

Müsabakayi çocuk doktoru Ali Şükrü Beyefendi idare edecektir.

Ateş - Güneşin müsameresi

Ateş - Güneşliler; hâkimiyeti milliye bayramını, çocuk haftasını ve klübün mutat aylık çocuk gününü 23 nisan 934 pazartesi günü, iştirak edecek bine yakın çocuğun huzurile Tepebaşı Şehir tiyatrosunda tes'it edeceklerdir.

Saat 14,30 dan 20 ye kadar devam edecek ve İstanbul radyosu tarafından nakledilecek bulunan bu günün programını berayi mlûmat arzediyoruz:

1 — İstiklâl marşı.

2 — Kutlama ve kutlulama hitabesi ve çocuklara öğüt.

3 — Çocuklar tarafından muhtelif marşlar .

4 — Çocuklar tarafından muhtelif şiirler.

5 — Çocuklar tarafından şarkılı oyunlar.

6 — Çocuklar tarafından temsil (Komedi ve şarkılı temsil) .

7 — Cazbant ve kotiyon.

İsveç jimnastiği

Eskidir amma, en iyisidir. Şimdiden kendinizi beden hareketlerine alıştırmalısınız. "Salim fikir, sağlam vücutta bulunur,, diye eski bir söz vardır. Doğrudur.

Sizlere birkaç hareket tarif edelim:

Evvelâ kolları - Kolları ileri doğru olmak üzre yukarıya doğru kaldırmak ve sağ solda nindirerek eski vaziyetine getirmek.

Kolları kaldırırken bir nefes almalı ve indirirken nefes vermelidir. Kollar kaldırılırken, omuz hizasına gelince el ayaları yukarı getirilmelidir. İndirilirken, omuz hizasında ayaları bilâkis aşağıya müteveccih olmalıdır.

Sonra ayaklar - Eller kalçaya (parmaklar mülâsik ve ileri müteveccih baş parmak arka tarafta olmak üzere eller kalça kemiğine konur. Omuzlar ve dirsekler hafifçe inhina peyda etmelidir.)

Hareket dört azmanda yapılır. 1 — Ayak uçları yere temas etmek üzere yükselmek, 2 — Bacakları bükmek, 3 — Bacakları germek, 4 — Eski vaziyete avdet.

Vücudü doğru tutmağa, ileriye, geriye eğilmemeğe pek dikkat etmelidir. Bu talim bacak ve baldır adaleleri hareketlendirir.

Daha sonra boyun — Boynun geriye ve ileriye, sağa ve sola doğru bükülmesi adaleleri kuvvetlendirir. Boyun mümkün olduğu kadar uzatılmalıdır. Bu hareket başın muntazam tutulması için çok faydalıdır.

Her sabah bir çeyrek bu hareketi yapınız. İleride pişman olmazsınız.

Çeşit

* Mektup zarfları ilk defa olarak 1839 tarihinde kullanılmıştır. Ondan evvel mektuplar bükülerek bir kırmızı mühürle mühürlenir - miş.

* İspanyollar perşembeyi meş'um addederler. Bugünde kimse evlenmez.

* Annamda kadınlar erkekler gibi giyinirler.

Foto Fransa bedava resim çekiyor

Fransız fotoğrafhanesi sahibi Mösyö Jan Vayinberg bugün, yarın ve öbürgün fotoğrafhanesine müracaat edecek bütün çocukların resimlerini çocuk bayramı münasebetile bedava çekeceğini dün akşam matbaamıza bildirmiş ve bu vesile ile çocuklarımıza sevinçli bir haber vermiştir.

HIMAYEI ETFAL Cemiyeti Riyasetinden:

Ankarada Yenişehirde Gazi caddesinde Himayei Etfal Cemiyetine ait arsa üzerine yapılacak apartıman binası yirmi gün müddetle kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Ihale 5/Mayıs/934 cumartesi günü saat 15 de icra edilecektir. Münakasaya girecekler ehliyeti fenniye vesikalarını ve şimdiye kadar vücuda getirdikleri ehemmiyetli inşaata ait fotoğraflar ve teklif edecekleri bedel üzerinden yüzde on mıktarında bir Banka kefalet mektubunu, şartname ve mukavelename mucibince hazırlayacakları diğer evrakı ihale günü saat Onbire kadar Ankara Himayei Etfal Cemiyeti Riyasetine vermeleri. Himayei Etfal Cemiyeti mezkûr inşaatın ihalesinde ehliyei ve iktidarı tebeyyün eden Müteahhitler arasında tercih hakkını istimal hususunda serbestir.

Projeler ve evrakı fenniye Himayei Etfal Cemiyetinden yirmi lira mukabilinde tedarik olunur. Yapılacak işler hakkında fazla izahat almak isteyenler Istanbul Galata Danuphan 26 numarada Mimar Hüsnü beye her gün müracaat edebilirler.

HİKÂYE

BAŞKA BİR YOL

Nikâhta aldandığımı daha ilk günlerde anlamıştım. Ne yazık ki, beni anlayamıyan ve anlayamıyacak olan bir adamla ölünceye kadar biribirimizi bağlayan "evet,, i geri almanın zamanı çoktan geçmişti.

Kocamın gittiği gündenberi ilk defa dışarda yemek yiyecektim.

Bir defa daha aynaya bakıyorum, bir defa daha dudağımın boyasını düzeltiyorum ve arkamda güzel müge kokusu bırakarak çıkıyorum. İçimde kalabalık görmek, kalabalığa karışarak avunmak arzusu var. Kocam senenin on aymı seyahatle geçirir. Bu, hissiz adamın, uzun zaman beni yalnız bırakmasından adeta yorgun bir haldeyim. Gelince de seyahatinin uzun ve sıkıcı hikâyelerini anlatır, durur. Benim de eğlenceye, şefkat ve ihtimama ihtiyacım var.

Yirmi beş yaşını henüz bitiren bir kadının her şeyden evvel aşka ihtiyacı vardır. Ona, iki sene sadık kaldım. Çünkü, kocamın çirkin tabiati beni bütün erkeklerden nefret ettirdi.

Fakat sekiz senedenberi artık sükûn içinde değilim! Bir zamanlar sevdiğim ve babamın arzusile terkettiğim adama bir gün, rast geldim. Fakat, yaklaşmak cesaretini bulamadığım için saklandım. Eski günlerimizin hatırası başımı döndürüyor.Bu sekiz gün zarfında kaç defa ona telefon etmek, kaç defa ayrılır ayrılmaz pişman olduğumu itiraf eden mektuplar yazmak istedim. Onu arayıp bulmak, felâketimi anlatmak, yalvarmak istedim. Bu arzularıma beni unutması ihtimali mani oluyor. Bunun için projelerimi günden güne tehir ediyordum. Fakat, bu akşam artık kat'î karar vermiş gibiyim:

Yazıhanesinin kapısı önünde bekliyeceğim. Sonra... Sonra, kendimi talihin cereyanına bırakacağım.

Kalbim şiddetle çarpıyor . Bugüne kadar vazife ve fedakârlık yolundan başka hiç bir yol bilmiyordum.

Fakat, bu gün önümde bir başka yolun açıldığını hissediyordum.

Onu, bekliyerek ağır ağır dolaşıyorum. Yol bom boş. Nadiren geçenler beni görmek için dönüp bakıyorlar. Bazen geçen otomobil asfalt yol üstünde sessizce kayıp gidiyor.

Her halde boş yere beklemediğime eminim. Çünkü o, bu saatte muhakkak yazıhanesindedir. Zaten kapının önünde bekliyen gri renkli otomobilini de tanıyorum.

Bekliyorum. Vakit pek ağır geçiyor. Nihayet, bir zalim şüphe bana musallat oluyor. Eğer yanımdan geçerken beni tanımıyormuş gibi yaparsa?

Bu düşünce beni adeta çıldırttı. Yaptığım hareketten pişman olarak evime dönmek için yürüdüm. Fakat, henüz bir kaç adım atmıştım ki bu kapıdan karşıma bir gölge çıktı; bir dakika biribirimize bakıştık. O haykırdı: "Nermin!..,, Aman yarabbi, ne tesadüftü bu!.. Elini sıkmağa cesaret edemedim, fakat gayri ihtiyarî ben de haykırdım: "Tarık!,,

Bir müddet biribirimize bakıştıktan sonra cesaretimi topladım, dedim ki:

— Bu bir tesadüf değil Tarık. Bilhassa seni beklemek için geldim.

Kalbimin seyrini okumaya çalışıyor gibi gözlerimin içine dikkatle baktı. Sonra çocuk gibi elimden tutarak otomobiline götürdü.

İsyan etmiyorum. Arzusuna muti otomobiline biniyorum ve yanına oturuyorum. İkimiz de konuşmuyoruz. Bir dakikanın tatlılığile, bir zamanki güzel hatıralarla mes-

Bir gün Tarikle karşılaştım

tiz. Gri otomobil asfalt yol üstünde son süratle ilerliyor.

Yavaş yavaş heyecan bende galebe çaldı, boğazıma bir düğüm tıkandı, göz yaşlarımı zapta muvaffak olamadım. Yanaklarımı ıslatan sıcak yaşlar göğsümün üstünde kavuşturduğum ellerime ses sizce düştüler.

Otomobil durunca kimsesiz bir yolun üstünde olduğumuzun farkına vardım. Tarık bana doğru eğilerek biraz şaşkın ve mahcup sordu: "Buraya geldiğine nadim misin yavrucuğum?,, Heyecandan sesim çıkmadığı için derhal cevap veremedim, yaşlı gözlerimle sessizce ona bakıyordum.

— Seni tekrar bulduğuma ne kadar memnun olduğumu bilsen!.

O, gözlerini gözlerimden ayırmadan konuşuyordu:

Kocama ve evlendiğime dair bir kelime bile söylemiyordu. Hiç şüphesiz Tarık, bakışlarımdan, göz yaşlarımdan hayatımın faciasını okumuştu. Biribirimize o kadar yakındık ki onun nefesini yüzümde hissediyordum. Okşanmak, tatlı kelimeler, aşk kelimeleri işitmek arzusile yanıyordum.

İşte o gün, kocamın yalnız bıraktığı yoldan ayrılmağa ve saadetler vadeden başka bir yolu takibe başladım.

Mektep pansiyonları

ANKARA, 22 (Telefonla) — İhtiyat paraları ayrıldıktan sonra mektep pansiyonlarının senesi zarfında sarfolunmıyan paraların ertesi seneye devredilmesi hakkında meclise bir lâyiha gelmiştir.

Yeni tuz lâyihası

ANKARA, 22 (Telefonla) — Yeni tuz kanun lâyihası meclise verilmiştir.

Orman fakültesi

ANKARA, 22 (Telefonla) — Yüksek Orman mektebi Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsüne merbut olmak üzere Orman Fakültesi haline kalbedilecektir.

Beklenen kongre yapıldı

Istanbula seyyah getirmek için bu sene neler yapılacak?

Türkiye Turing ve otomobil kulübü heyeti umumiyesi dün saat 16 da Beyoğlu Kaymakamı Sedat Beyin riyasetinde toplandı. Dünkü içtimada idare heyeti intihabatı yapılmadı. Idare heyetinin senelik faaliyet raporu okunarak tasvip edildi. Rapora göre geçen sene kulübün varidatı, bir sene evvelkine nazaran 2713 lira fazladır. Aza aidatı ve hükûmetin yardımı fazlalaşmıştır. Bundan başka 10 - 25 kuruşluk mektup pullarının seyahat vizelerinde istimali için hükûmet müsaade etmiştir. Gelecek sene kulübün varidatının daha ziyadeleşeceği ümit edilmektedir.

Son bir sene içinde Istanbula vapurla 14200, trenle 15878 seyyah gelmiştir. Bu miktarlar, evvelki senelere nazaran fazladır. Geçen seneye nazaran fazlalık 7302 dir.

Kulüp propaganda neşriyatına ehemmiyet vermiştir. Muhtelif lisanlarla birçok afişler, haritalar, broşürler neşretmiştir.

Kongreden bir köşe..

Raporda, Istanbul matbuatına bilhassa teşekkür edilmekte, kulüple olan alâka kaydolunmaktadır.

Memleketimize fazla seyyah celbi için önümüzdeki sene birçok yeni tedbirler alınacaktır. Bu meyanda Adada, Florya'da asrî plâjlar vücuda getirilecek, Adaları güzelleştirme Cemiyeti ile teşriki mesai edilecektir.

Kemalettin Sami Paşanın cenazesi

(Başı 1 inci sahifede)

dün Almanyadan şehrimize getirilmiştir. Merhumun cenazesini karşılamak üzere Sirkeci İstasyonuna Gaziantep mebusu Kılıç Ali, Cümhuriyet Halk Fırkası vilâyet idare heyeti reisi Cevdet Kerim, Halkevi reisi Ali Rıza , Beylerle bir çok zevat, Alman sefaret ve konsoloshanesi erkânı, şehrimizde bulunan Hitlerciler ve daha yüzlerce Türk ve Alman gelmişti.

Merkez kumandanı Fehmi Paşa merasime nezaret ediyordu. Merhumun meslek arkadaşlarından bir çokları gelmişlerdi.

Askerî ve polis müfrezesi mevkilerini almıştı. Saat 10,20 de konvansiyonel treni Sirkeci garına ağır ağır girdi ve durdu.

Merhumun cesedinin konduğu büyük cenaze vagonu fürgondan sonra geliyordu.

Kemalettin Sami Paşanın hastalığı üzerine Berline hareket eden ve fakat ölümüne yetişemiyen biraderi Hamdi Bey de konvansiyonel ile gelmişti.

Merhumun vefatında Berlinde bulunup evvelki gün şehrimize gelmiş bulunan hemşiresi Hayriye Hanım ile Hamdi Bey, merhumun vagonu önünde kucaklaşarak ağlamağa başladılar ve bu iki kardeşin ağabeylerinin tabutu önünde ağlamaları herkesi ağlattı.

Vagonun kapısındaki mühürlü bağ memurlar müvacehesinde kesildi. Ve kapı açıldı. Vagonun içi çelenkle doluydu. Çelenkleri askerlerimiz birer birer aldılar ve belki elliye yakın çelenk vardı. Bu meyanda Alman hükûmeti, Alman Reisicümhuru, Alman Başvekili, Hariciye nezareti, Türk sefareti, Türk tebeası, Hamburg İş bankası şubesi, Türk talebesi, merhumun dostlarına ait muazzam çelenkler vardı.

Merhumun , tabutu Türk bayrağına sarılmış olduğu halde eller üstünde vagondan çıkarıldı. Herkes cenazeyi büyük bir matem içinde selâmlıyordu.

Bu esnada ihtiyarca bir hanım tabuta doğru atıldı:

— Oğlum, oğlum!

Diye hıçkıran bu ses, Kemalettin Sami Paşanın kederli annesinin figanı idi. Bu, kalpten, ciyerden kopan ses ve göz yaşları karşısında ağlamıyan kalmamıştı.

Tabut, belediyenin cenaze otomobiline yerleştirildi ve bir kısım çelenkler de tabutun üstüne , otomobilin önüne ve üstüne kondu. Diğer çelenkler önde olduğu halde cenaze otomobili hareket etti. Asker ve polis müfrezesi iki taraflı olarak cenazeyi takip ediyordu.

Böylece Gülhane hastahanesine gidilerek merhumun cenazesi oraya alındı.

Cenaze 16 mart şehitliğinde defnolunacaktır

Merhum vefatından evvel babasının metfun olduğu Sinopta defnedilmesini hemşiresine vasiyet etmişti; fakat merhumun silâh arkadaşları kendisinin 16 mart İstanbulun işgalinde şehit düşen 10 uncu Kafkas fırkasına mensup askerlerimizin metfun bulunduğu Eyüpte ki şehitliğe defnedilmesi arzusunu izhar etmişler ve buna ailesi de muvafakat eylemiştir.

Malûmdur ki, Kemalettin Sami Paşa, o vakit 10 uncu Kafkas fırkası kumandanı idi ve bu fırka İstanbul muhafızı olarak bulunuyordu.

On beş martı on altı marta bağlayan gece de 10 uncu Kafkas fırkasının Şehzade karakolu düşmanlar tarafından sarılmış, askerlerimiz tarafından mukavemet görmüş ve bir kısım askerlerimiz yataklarında şehit edilmişlerdi.

Bu hücum dolayısile Kemalettin Sami Paşayi da istihdaf ediyordu.

Merhumun cenazesi çarşamba günü büyük merasimle kaldırılacaktır.

Merasim programı

Almanya büyük elçimiz Kemalettin Sami Paşanın cenaze merasimi çarşamba günü yapılacaktır. Merasim için gayet büyük bir program tertip edilmiştir.

Cenaze evvelâ Ayasofyaya getirilecek namazı kılınacak ve orada teşekkül edecek olan merasim alayi Salkım söğüt, Alemdar caddesi tarikile Sirkeci, Eminönü, nihayet köprüde Haliç iskelesine götürülecek iskelede hazırlanmış bir Haliç vapurile Eyübe götürülecek ve orada 16 mart şehitlerinin yanına defnedilecektir.

Merasim alayi şu şekilde tesbit edilmiştir:

Önde askeri süvari kıtası, bando, ve piyade, bir polis müfrezesi, onu müteakip reisicümhur hazretleri namına çelenk , ondan sonra diğer çelenkler bulunacaktır. Çelenklerden sonra tekerlekleri defne dallarile süslenmiş ve yağız atlar koşulu tabutu hamil top arabası ahzi mevki edecektir.

Tabutu taşıyan top arabasının iki yanında üçer zabit ve arabanın arkasında, merhumun ailesi sonra sırasile vali ve belediye reisi, Kolordu kumandanı, fırka reisi, Almanya büyük elçisi, Almanya başkonsolosu, hariciye vekâleti namına Şevki Bey, merkez kumandanı, emniyet müdürü, kıdemlerine göre İstanbul konsolosları ve cenazeye iştirak edecek olan diğer zevat bulunacaktır.

Sonra bütün bu zevatın arkasından gene bir polis müfrezesi cenazeyi takip edecektir. Cenazenin iki tarafında kısa fasılalarla jandarmalar yürüyecektir.

Cenazeye iştirak edecek olan resmî vaziyeti olan siviller, caket atay, siyah eldiven, siyah şapka, siyah boyun bağı ve siyah ayakkabı giymiş bulunacaklardır.

Merhumun son sözleri

Merhum midesindeki kanserden ameliyat için hastahaneye giderken:

— Bu sefer gabila kurtulamıyacağım.

Demiştir. Halbuki muhtelif harp cephelerinde bir çok yaralar alan, kolunu kaybeden bu kahraman asker hiç bir vakit yaşamaktan ümidini kesmemişti.

Vefatı günü refikasına:

— Sen üzülme, kızım da üzülmesin, sen şimdi kızımın yanına git, yemeğini yemesine nezaret et, olmaz mı demiştir?

Başından ayrılmayan refikası Hanımefendi, zevcinin sözlerini yerine getirerek gelmek üzere gitmiştir.

Hemşiresi Hayriye Hanım yanında kalmıştır.

Kemalettin Sami Paşa bir müddet sonra kendisini kaybeder gibi olmuş ve:

— Vatan, Dumlupınar, harp, ileri, marş, marş, allah allah...

Diye vakit vakit kendi kendisine söylenmiş, ve merhumun son sözleri bunlar olmuş, kahraman asker, muvaffak diplomat gözlerini ebediyete kapamıştır.

Cenaze Belgrat'tan geçerken

BELGRAT, 22 (A.A.) — Türkiyenin Berlin sefiri Kemalettin Sami Paşanın cenazesi, bugün Belgrat istasyonundan geçerken, Hariciye nazırı M. Yevtich namına nezaretin bir mümessili tarafından selâmlanmıştır.

Esnaf bankası suiistimali tahki

(Başı 1 inci sahifede)

belki de son bir safhaya dahil olmuştur. Bir taraftan bankanın meydana çıkan vaziyeti fırka grupuna ve oradan da millet meclisine ak sederken diğer taraftan İktısat vekâleti de bankayı iflâs ve tasfiye kararı almak için Adliyeye müracaat etmektedir.

Aldığımız malûmata nazaran İktısat vekâletinin Esnaf Bankasının vaziyeti üzerindeki tahkikatı neticelenmiştir. Vekâlet tahkikatı iki cepheden yapmıştır. Birincisi, vekâletin Anonim şirketler üzerindeki devlet mürakabesi noktai nazarından, ikincisi bankanın devlete olan paraları ve mevduatı ziyaa uğratması noktasındandır. Vekâletin tetkikatı Esnaf bankasının nizamî sermayesi olan 100 bin liradan maada 250 bin liralık muhtelif devlet ve halk mevduatını ziyaa uğrattığı neticesini vermektedir. Bu şekilde vekâlet bankanın devlet namına mürakabesi heyetinden istifade ederek banka hakkında iflâs ve tasfiye kararı verilmesi için Adliyeye müracaat edecektir.

Elde ettiğimiz malûmata nazaran vekâlet şekli ziyam hileli ve suiniyete müstenit bulunduğu kanatinde olduğundan banka ile yakından, uazktan alâkadar olmuş, müdür, meclisi idare azası ve mürakıplerin derece derece mesul addedilmeleri icap ettiği neticesine varmıştır.

Mesul kim?

Bu banka işinde Faik Beye veya diğer bir şahsa kabahati inhisar ettirmek caiz olmadığı kanaati vardır. Belki bankanın yedi seneden beri devam eden kötü idaresinde vazife almış olan bilûmum müdür ve meclisi idarelerin ve bankanın mürakabesile pek yakından alâkadar olan ve zaman zaman memurlarını bnka meclisi idaresine veya mürakıpliğine tayin etmiş olan belediyenin de kanunî takibata maruz kalması, bugünkü vaziyetin zaruri bir neticesi olarak telâkki edilmektedir.

Adli tahkikat

Esnaf Bankasının vaziyeti hukukiyesinin tayini için vilâyetten bankanın develt müessesesi ve memurlarının da devlet memuru addedilemiyeceğini bildirmiştir. Şimdi ortada cürüm olup olmadığı tetkik edilmektedir. Takibatı müstelzim cürüm olup olmadığı anlaşılmadıkça meseleye müddeiumumilikçe inkişaf verilememektedir. Bu cihetin anlaşılması için müddeiumumilik belediyeden, belediye encümenince yapılan tahkikat neticesi ve bu hususta hazırlanan rapor sure tini istemiştir.

Aften istifade edebilirle

Alâkadar mahafilde 400 b liranın ziyaına sebebiyet ve aften istifade etmelerine imk rülememektedir. Çünkü bank kikaya kadar alacaklıların inkâr etmemiş ve faiz yürü Borçlular ile de bugüne kada muhafaza edilmiş hattâ bir anlaşmalar yapılmıştır. Bu v suç henüz müsbet safhaya gir tir. Ve evvelce parayı veren ten istifade etseler bile şimdi den beri bankayı idare edenle nun tayin edeceği suçu yü mecburiyetinde kalacaklardır

Tahlisiye de alacak

Bankanın alacaklıları me tahlisiye idaresinin de bulund dana çıkmıştır. Tahlisiye id eski tahlisiyeden devren ve u valar neticesinde alınan 42 b da bir suitesadüf olarak bu b bulunmuş ve tabii bu paralar lara karışmıştır. Bu noktadan tin bankadan alacağı Milli İkt kasının tasfiyesinden mütevel ile birlikte 80 bin lirayı geçm Banka aleyhinde bu mesele ü bir dava açılmıs ve para iste Alacaklıları için lâkayıt kalan borçlarını vermemek için de kaya yakışmayan akla, hayale yen müşkülât ihdas etmiştir. iresi bankadan alacaklıların ni istemiş, banka bunları da bildirmekten istinkâf etmiştir.

Derece derece mesuliy

Hukukçulara nzaran borçlanunun 41 inci maddesi bu sure rek kasden, gerek ihmal ve te veya tedbirsizlik ile zarar ik şahıs veya şahısların o zararı minine mecbur tutulmalarını a Binaenaleyh banka nizamatına mugayir olarak teminatsız kıymeti olmayan teminat muka de para vererek veyahut her retle olursa olsun alacaklarını etmiyerek tahsilsiz kalmasına kanın sermayesinin şunun bunu de bitip tükenmesine sebep ola derece derece cümlesinden ziyan rayan hukukun tamamını dava ğe lüzum vardır.

Mahkemedin kararı

Esnaf Bankası tahlisiye idar açtığı davaya mukabil dava ika derek icra merciinde salâhiyett dür ve mümessilleri nimzaları edilmiştir. İstanbul asliye mah birinci Ticaret dairesi bankan mukabi ldava ve iddiasını 8-11 tarihinde verdiği bir kararla r miştir. Mahkeme kararında den tedir ki:

İcra dosyasının celp ve tetkik le vicahen cereyan eden tahki muhakemede icra takibinin m hesabı cari varakası ile merbut bul mektubuna müstenit bulu anlaşılmasına ve bu müddei mezkûr mektubun bankadan gö rilen mektup olduğunu ikrar e ne, buna nazaran borç mikdarı ayyen ve müddei bankanın tah dikında bulunduğu binnetice ta icraiyenin doğruluğu tahakkuk mesine ve mukassatan tediye b ile bir gûna esabbı subutiyeyi m rin bulunmamasına binaen da reddine ve masarifi muhake müddeiye tahmiliine ve takdir nan elli lira avukatlık ücretinin deiden alınarak müddeialeyhe mesine kabili temyiz olmak 8-11-933 tarihinde vicahen ve m fikan karar verildi.

Yeni yeni isimler

Bankanın, şimdiye kadar mal lan ve gazetelerde intişar eden lerde nmaada birçok memurlar hassa belediye memurlarının da aldıkları tesbit edilmiştir. Ban aralık bunları mahkemeye sev ise de birçoğu bu vereceklerini etmişlerdir. Bu memurlar para faleti müteselsile ile almışlardır ka hukuk müşavirliği bu isimler listesini çıkarmaktadır.

Tevfik Talât Bey geldi

Esnaf Bankası vaziyetini tet çin emir alan mülkiye müfettiş fik Talât Bey dün Çorludan şe ze gelmiştir. Tevfik Talât B vaz'ıyet etmiş bir haldedir. Yarı lı şekilde tetkikta başlayacakt

Muhsin Bey bekleniyor

Ankarada Esnaf Bankası işle gul olan Muhsin Beyin bugün şe ze dönmesi muhtemeldir.

Tarihî roman: 119

Güneşin Oğlu

Yazan: Iskender FAHREDDIN

— Baykut kendini öldürecek kadar budala bir adam değildir. Ben onun bir kazaya kurban gittiğini zannediyorum. İzini bulmak için bu ihtiyara yalvarmıştım...

— Çok iyi düşünmüşsün, Hitay! Bugün ben de buraya uğramıştım. İhtiyara selâm verdim.. başı ucunda bekledim.. Yüzüme bile bakmadı. Hiddetlendim.. ayağımla önündeki ateşi yere devirdim... ve sonradan anladım ki, bu ateş onun için yanıyormuş. İhtiyar bu sırrı bana ateş yere döküldükten ve tılısımı bozulduktan sonra söyledi. Şimdi Baykut'un nerde olduğunu yıldızından sorup anlıyacakmış. Bakalım Baykut'un yıldızını bulacak mı?!

Fazla konuşamadılar.

İhtiyar sihirbaz başını kulübenin kenarındaki delikten dışarıya çıkardı.. ve gökteki yıldızları tetkik etmeğe başladı.

İkisinin de yürekleri çarpıyordu.

Sihirbaz Baykut'un yıldızını bulamazsa, ne olacaktı?

Bu endişe en ziyade Hitay'ın beynini tırmalıyordu.. Çünkü beş on gün evvel ayni sihirbaz, çoban kızının yıldızını bulamamıştı.

Hitay heyecan ve telâş içinde ttiriyordu.

Sihirbaz kendi kendine bir şeyler okuyarak başını göğe kaldırmıştı.

Vakit ilerliyor.. Sihirbaz başını gökten indirmiyordu.

Bora ümidini kesmeğe başlamıştı.

— Şimdi anladım ki, Hamat hakikaten bir(esrar beldesi)dir.

Diye söyleniyordu.

Sihirbaz birdenbire başını içeriye çekerek:

— Onun yıldızı çok uzaklarda.. Fakat, gördüm...

Diye haykırdı.

Bora birdenbire sevinçle çoban kızının yüzüne baktı:

— Boş dönmiyeceğiz galiba..?

Hitay ağzını açmadan, sihirbaz gülerek mırıldandı:

— Şimdi gördüklerimi söyliyeceğim.. Beni iyice dinleyiniz!

Ve gözünü bulutlar arasında beliren sönük bir yıldıza dikerek anlatmağa başladı:

— Şehrin cenup sokaklarından birinde.. Önü bahçeli küçük bir ev. Semiranın evi. Loş bir oda.. Baykut baygın bir halde burada yatıyor.. Yıldızına sordum: "Baykut yaşıyacak mı?,, yıldız cevap veriyor: "Bir saatlik ömrü kaldı.. Çabuk yatişip kurtarırlarsa, yaşayabilir.,, Delikanlının yattığı evde kendisinden başka kimse yok.. Hepsi kaçmış.. Baykutu zehirleyip yola çıkmışlar. İşte, onları da görüyorum: Hibar yolunda.. ıssız dağ yamaçlarına tırmanarak gidiyorlar.

Bora, ihtiyardan bu malûmatı alınca derhal odadan dışarıya çıktı.:

— Haydi, Hitay.. Sen de bizimle beraber gel.. Onu elbirliğile kurtaralım.

İhtiyar sihirbaz, reisin arkasından sesleniyordu:

— Onu bulursanız ayaklarının altından ve boynundan kan akıtınız! Çabuk ayılır...

Bora, kapıda bekliyen muhafızlarına:

— Cenup sokaklarına gideceğiz. Diye bağırdı.

Gecenin alaca karanlığına daldılar...

Yıldırım gibi koşarak gidiyorlardı.

* * *

Hitay yolda reise sordu:

— Baykut ölürse, Kral Oşaserin karısı idam edilmiyecek mi?

— Hayır.. Halka karşı onun şehadeti lâzım. Herkes, bu kadının beni öldürmek istediğini Baykutun ağzından işitmeli.

— Oşaserin karısı sizi öldürecek,öyle mi?

— Şüphesiz.. Baykut yetişmemiş olsaydı...

— Oşaserin karısı bugün de ayni fikirde mi acaba...?

— Beni öldürmek için karşıma çıkan bu kadın beş on gün sonra kararını değiştirecek değil ya!. Kocasının saltanatını iade etmek emelile elbette bu fikrinden son dakikaya kadar vazgeçmiyecek.

Biraz yürüdüler..

Önündeki gözcüler kenar sokakları arayarak koşuyorlardı.. Reis, çoban kızile konuşarak yan yana gidiyordu.

Hitay:

— Yasamızda kadın öldürmek günah değil mi? dedi - hem de bu kadın bir kral karısıdır. Bizim elimize düşmüş bir tutsaktır. Kanatsız bir kuşa ben çocukken bile sapan atmadım. Ona çok acıyorum...

— Ya beni öldürseydi?

— Saraya gelince üstünü aramalıdıniz! Kabahat sizde. Onu neden serbest bıraktınız? Düşman, elbette hasmini yenmek için, her yoldan yürüyecek, her aklına geleni yapacak.

— Kurultay karar verdi, Hitay! Oşaserin karısı ölüm cezası görecektir.

— Yasamızı unutuyorsun...?

— Yasayı unutan sensin!

Ben mi?

— Öyle ya.. Yasamızda: "Türk yurdunda kargaşalık çıkaranlar ve Türk ulularını öldürmek istiyenler ölüm cezası görürler.,, diyor. Bu kadın beni öldürmek istemiştir. Ölüm cezası görecektir.

— Bu kadın sizi çok severse... Ve sizin için kocasının ve saltanatını terkederse..

Bora, çoban kızının sözünü kesti.

— Bırak bu manasız lâfları, Hitay! Bir yurttaşımızı ölümden kurtarmağa savaşırken, bana cin bakışlı ve içi boş bir kadının sevgisinden ahsetme!

Baykut ölümden kurtuluyor mu?

Önü bahçeli bir evin kapı da durdular. Burası Semiranın viydi.

İçeriye herkesten öne Bo mişti. Reisin arkasından sıra Hitay ve muhafızlardan bir tereddütle odaya girdiler.

Hitay çok ümitsizdi.. Baykut sağ bulacağını tahmin etmiyor

Güneşin Oğlu odanın bir şesinde yatan Baykut'u gör derhal üzerine atılmıştı.

Bora delikanlının burnu ğildi.. Ve yavaş yavaş nefes ğını görünce:

— Ölmemiş..

Diye haykırdı.

Sihirbazın tavsiyesini de yapmak lâzımdı . Bahçede yaktılar.. Ateşte demir kızdı lar.. Ve Baykutun ayaklarının tından kan akıtarak dağladılar

Muhafızlardan biri:

— Baykutu afyonla zehir mişler.. Bahçeye çıkaralım.. alsın..

Diyordu. Baykutu kucakla lar.. Bahçeye çıkardılar . Bu suya soktular.. Vücudünü ov turmağa başladılar.

— Bitmedi

İnkılâp kürsüsünde Hikmet B.in dersi

(Başı 1 inci sahifede)

dikleri arazi meselesi, İngilizler, Arıburnundaki harp sahasının kendisine verilmesini istemişlerdi. 3 — İstanbul dahil olmak üzere Trakyada 20 bin kişiden fazla bulundurmamamızı istemişlerdi. 4 — Adlî kapitülâsyonlar, 5 — Müttefiklerin istedikleri tazminat meseleleri, 6 — Işgal esnasında bize tasdik ettirmek istedikleri mukaveleler meselesi. Bu imtiyazları, zamanın icaplarına göre değiştirmemiz isteniliyordu. 7 — Şimendiferlerin teslimi meselesi, 8 — Yunanistandan istediğimiz tazminat meselesi, 9 — Borçların sermaye üzerine mi, yoksa faiz üzerine mi taksim edileceği meselesi.

Bu meselelerden gerginlik hâsıl oldu. Nihayet 4 Şubat günü iki taraf fedakârlıkta bulundular. Musul meselesinin hallini sonraya bırakmağa razı oldular. Biz de, Arıburnundaki mezarlıkları İngilizlere vermeğe razı olduk. İngilizler, Trakyada istediğimiz kadar asker bulundurmak hakkımızı teslim ettiler. Adli kapitülâsyonlar kolay halledilecek hale geldi. Müttefikler harp tazminatından vazgeçtiler. Biz de müsadere edilmiş gemilerimizin parasını istemekten vazgeçtik. Yalnız, İstanbul hükûmetine kabul ettirilen mukaveleler meselesinde anlaşamadık.

Biz bunların sonra halledilmesini istemiştik. Yunan tazminatı meselesinde ısrar edildi. Borçların, sermaye üzerinden taksimine müttefikler razı oldular.

Münaziünfih 9 meseleden 5 i halledildi. Meselelerin yalnız bir tanesi Yunanistana aitti. Halledilmeyen iki mesele kalıyordu. Bunlardan da asıl nizası mucip olan adli kapitülâsyonlardı. Siyasi, askeri bir çok kayıtlardan kurtulduk. Müttefikler, yalnız iktısadi kapitülâsyonları tazammun edecek meselelerde ısrar ettiler.

Biz bunları kabul edeydik, iktısadan takatsız düşecektik. Şimendiferlerimiz elilerinde olacaktı. İstanbul hükûmetinin, zorla imza ettiği mukaveleleri tanıyacaktık. İktısat sahasında müstemleke mahiyetinde bulunacaktık. Daima hafif, fakir kalacaktık. Ordumuzu besliyemiyecektik. Arazimizi muhafaza edemiyecektik. İhtilâl tehlikesine karşı kapılarımız açık olacaktı. Türkiye iktısat sahasında şimdi gittikçe kuvvetleşiyor. Çünkü, birçok yerden yeni yeni fabrikalar yapılıyor ve sınaî inşaat yapılıyor. İktısat sahasında serbest olmak sayesinde yükselebiliyoruz. Sıkıntı çeksek bile beş sene sonra vaziyetimiz bugünden çok iyi olacaktır.

Gürzon, Lausanne'dan çekiliyor

Biz gene Lausanne konferansına gelelim:

İngiliz başmurahhası Lord Gürzon Lausanne'i terketti. Murahhas heyetini de beraber götürdü. "Londrada işlerim var, fazla kalamam,, dedi. Sebep olarak ta adli kapitülâsyonlarda ki fikir ihtilâfını gösterdi. Gürzonun heyetini beraber götürmesine sebep yoktu. Gürzon bir daha Lausanne'a dönmedi. Bu kadar halledilmemiş mesele varken adli kapitülâsyonlardaki ihtilâfı neden ileri sürdü Şayet deseydi ki, biz "şu şu şu imtiyazları tanıtmak, şu şu şu şimendiferleri elde bulundurmak için konferansı geri bıraktık, bütün dünya ayaklanacaktı. İngiltere efkârı umumiyesi, aleyhine dönecekti. Bilhassa o zaman çok kuvvetli olan sosyalistler, itiraz edecekti. Halbuki adli kapitülâsyonları ileri sürdü. Çünkü onları İngiliz tebaasına zulüm yapılması ihtimalile karşılaştırmak istedi. Onları kazanmak istiyordu.

Bu sebeple inkıta oldu. Esas mesele, bizi bütün kazandıklarımızdan, zamanla mahrum etmek ihtimalini elde etmekti. Fakat bunu yaparken harbe kadar gitmeği düşünmediler. Anlaşılan ümitleri, şu idi: Türk hükûmeti ve milleti, işin ehemmiyetini olabilir ki anlayamazlardı.

Meselâ şimendiferleri, biz idare etmiyelim, İngilizler idare etsin. Şu imtiyazdan bu imtiyazlardan zarar edelim. Ya harbedersek zararımız daha mı az olacak? diye düşünebilirlerdi. Türk milleti, yapacağı fedakârlıkların ilerideki ehemmiyetini anlamadan muahedeyi imzalayabilirdi. İhtimal ki yeniden inkıta olursa ordusu da harbetmiyecek, kaçmağa başlıyacak, Türkler inhilâl edeceklerdi.

İnkıtadan sonra iki üç ay geçti.. Ümit ettiklerinin hiç birisi olmadı. Türk hükûmeti, inkıtaın ehemmiyetsiz şeylerden değil, hayatî meseleleriden olduğunu, istedikleri şeyler kabul edilirse kendimizi bir daha toplayamayacağımızı ilân etti. Ve sabretti. Neticede teşrinisanide konferans yeniden toplandı. Münakaşalar, müzakereler oldu. Gördüler ki Türk ordusu inhilâl etmiyor, zayıflamıyordu.

İngilterede ise, "yeniden harp mi edeceğiz? Kan mı dökeceğiz?,, diye telâş başladı ve Lausanne muahedesi imzalandı.

Muahede, parlak muvaffakıyettir

Muahede parlak bir muvaffakıyettir. Bunu bütün dünya ilân etmiştir. Osmanlı imperatorluğuna, üç asırdan beri Dumlupınar gibi bir askeri zafer görmediği gibi bir siyasi zafer de kazanmamıştır. Yeni Türkiyenin kuruluşunda Lausanne, Dumlupınarı itmam etmiştir. Bir ordu ki kendinden kuvvetli bir orduyu on dört günde yok ediyor. Böyle şey, dünya tarihinde görülmemiştir. Lausanne zaferi de gayet güç, münakaşaları çok şiddetli olmuştur. Yeniden harbetmek tehlikesi göze alınmıştır ve saire. Tâ 1919 senesinde Erzurumda toplanan kongrede kararlaştırılan esasları, yani en zayıf bulunduğumuz zamanın müta-lebatını onlara kabul ettirmiş oluyorduk. Fazla bir şey istememiştik.. Lausanne göstermiştir ki: Türk milleti. hiç bir milletle uzaktan yakından mukayese edilemez.

Yalnız biz boyun eğmedik!.

Alman milleti ki 60 - 65 milyondur Memleketin pek az kısımları istilâya uğramışken, kadere boyun eğdi. Avusturya, Macaristan, Bulgaristan keza. Kabul ettikleri şerait, çok haysiyet şikendi. Biz ise bu kadar zayıf iken, bütün silâhlarımızı bırakmış, memleketimizin mühim kısımlarını düşmana kaptırmışken, Padişah ve onun ricali düşmanlarla birleşmişken, boyun eğmedik. Bu bütün dünyaya gösterdik ki biz, hiç bir milletle kıysa kabul etmeyiz.

İlim sahasında onlar kadar ilerlesek, onların fen adamları âyarında adamlarımız olursa, kimse karşımızda duramaz. Dumlupınarda Lausanneda ikinci alman netice şu oldu:

Türkiye, büyük bir başa malik olduğunu anlamıştır.

Büyük milletin büyük başı . .

Bu kadar büyük işler ancak gayet büyük bir milletin gayet büyük bir başa malik olması ile başarılabilir. Gazi Mustafa Kemalin deruhte ettiği vazifelerin en mühimlerinden biri bütün millî kabiliyetleri bir istikamete tevcih etmesidir.

Zira, idareler, ayni hedefe evcih edilmezse tam mesai yapılamaz ve tam randıman alınamaz.

Büyük baş, bu işi de yapmış, millete istikamet vermiştir. O büyük baş, milletin mutlak itimadını kazanmıştır. Millet, onunla beraber gittiği zaman harikulâde şeyler elde edeceğine kanidi.

Bu itimat sayesinde büyük harpten sonra, o büyük şeyleri yapmak o büyük baş için müşkül olmamıştır.

Mazinin bütün bağları kırılmış, Türkmilleti serbestçe inkişaf imkânlarını bulmuştur. Gazi, an'anevî bağları, kolaylıkla çözmüştür. Bu muvaffakıyetten hâsıl olan bir neticede, kendi mukadderatını kendi idare edemeyen,. ecnebilere âlet olmuş ricale mukadderatını tevdi eden milletlerin, daima büyük felâketlere duçar olacaklarıdır. Bu da tezahür etmiştir. Yunan, Ermeni ve Asuri milletlerinin âkibetleri buna birer misaldir.

Lausanne'dan maada, Amerika, Polonya ile de ayni esaslara müstenit birer muahede de imzalanmıştır.

Bu suretle milli mücadelenin neticeleri tamamen ihtihsal edilmiş bulunuyordu. Lausanne'da halledilmeyen bir mesele kalmıştı. O da Musul meselesi idi.

Musul meselesini gelecek dersimize bırakıyorum.,,

Maarif vekili Hikmet Bey, dünkü trenle Ankaraya gitmiştir.

Mahmut Esat Beyin konferansı yarın

Bugün millî bayram olmak dolayısile Üniversite tatildir. Bu münasebetle Mahmut Esat Beyin İnkılâp kürsüsünde vereceği ders ertesi güne tehir edilmiştir.

Kâzım Paşa diyor ki

(Başı 1 inci sahifede)

babaya ait değildir, bütün cemiyete şâmil millî bir borçtur ve çocuklarımızın hakkıdır.

Himayeietfal cemiyetinin bu hususta senelerden beri göstermekte olduğu yüksek faaliyet ve muvaffakıyetler her türlü takdir ve iftihara lâyiktir.

10-4-934 A. Kâzım

Mecliste ve Fırkada Görüşülecek işler

(Başı 1 inci sahifede)

hilinde sigortalı olmak demektir. Fakat buna mukabil maaşlı bir memurun terfi ve tefeyyüzü baremin dar kayıtları içinde ne kadar çetin ise, ücretli memurun da devlet kadrolarındaki ücretli memuriyetlere tayinleri o nisbette kayıt ve şarta tabi değildir. Ve tatbikat öyle manzaralar vücuda getirmiştir ki, on, on beş sene çalışmak suretile maaşlı bir memurun elde ettiği aylığı ücretli bir memur daha ilk ayında kazanmış oluyor. Devlet teşkilâtında âhengin bozulmasına, bazı memnuniyetsizliklerin baş göstermesine sebep olan bu vaziyet belki yakında fırka grupunda münakaşa edilecektir. Ücretli memur kullanmak usulüne nihayet vermek mi lâzımdır? Bugün için, bu sualin cevabı evet olamaz. Devlet kadrolarında kullanılması elzem bazı genç elemanları baremin dar çerçevesi içinde temin imkânı oldukça müşkûldür. Daha sonra ücretli memurların istikbalde tekaüt maaşına istihkak kesbetmek suretile veya açıkta kalınca açık maaşı almak suretile bütçeye bir yük tahmil etmiyeceklerini de düşünmek lâzımdır. Yalnız bugün ifadesi kabil bir hakikat varsa, o da barem kanununun tatbikatta pek muvaffakıyetli neticeler veren bir kanun olmadığıdır. Ücretli memur meselesini tahlil ve münakaşa ederken, barem kanununu da tetkik mevzuu saymak lâzımdır.

Mecdi SADRETTİN

Kükürt kontenjanı

ANKARA, 22 (Telefonla) — Umum kontenjan listesine üç aylığa ait olmak üzere 3000 ton kükürt kontenjanı ilâve edilmiştir. Gaz ve buz fabrikalarının iptidaî maddelerini teşkil eden amonyak gazları (A) listesine alınmıştır.

Bingöl kazası

ANKARA, 22 (Telefonla) — Muş Vilâyeti dahilinde Bingöl adile yeni bir kaza teşkil edilecektir.

İsmet Paşa diyor ki

(Başı 1 inci sahifede)

yetten başka devir bilmiyorsunuz ve bilmiyeceksiniz: Sizi neşede ve şetarette ölçüsüz görmek bizler gibi kötü saltanat devirlerini yaşamış olanlar için uçsuz bucaksız ilham membaıdır. Sizin hiç biriniz vatanın her sahada zaferinden ve üstünlüğünden başka bir vaziyet tanımıyorsunuz. Siz hiç bir muvaffakıyetsizlik görmemek için yetişiyorsunuz. Engin ve pürüssüz ruhlarınızın milyonlarca kanatları sevgili Türk vatanının üstünde gerilmiş zırhlı bir göktür. Kanatlarınızın zırhı İnkılâp çocuklarının karekterindeki sağlıkla ve sağlamlıkla terbiye edilmiştir.

Doğru sözlü, temiz yürekli, vatan için kahraman ve fedakâr, çalışkan ve bilgili olmağa çalışınız? Ancak bu ahlâkla ve vatan için canınızı feda etmek ülküsü ile ve birbirinizi severek Türk adını gökler de tutabilirsiniz.

Büyük Gazinin Türk Cümhuriyetini ve vatan istiklâlini emanet ettiği gençlik sizsiniz. Türk tarihinin hiç bir devrinde çocuklarımız o kadar yüce bir elden bu kadar değerli bir armağan alamadı. Ne mutlu size!

17 - 4 - 1934
İSMET

M. Yevtiç dün gitti

(Başı 1 inci sahifede)

tiç'le beraber Yugoslavya'nın Ankara Sefiri M. Yankoviç ve Belgrat Sefirimiz Haydar Bey de gitmislerdir.

Muhterem misafirlerimiz Çekmeceye kadar Hariciye kalemi mahsus müdürü Refik Âmir Bey tarafından uğurlanmıştır.

M. Yevtiç cenapları dün sabah şehir dahilinde otomobille bir tenezzüh yaptıktan sonra Büyükadaya gitmiş ve orada bir motor gezintisi yapmıştır. Misafir Hariciye Nazırı şerefine Adada vilâyet tarafından hususî bir öğle yemeği verilmiştir.

M. Yevtiç saat 18 de refikaları hanımefendi ile birlikte şehre dönmüşlerdir. Bir müddet Perapalas otelinde istirahatten sonra Patrikhaneye giderek Patrik Efendiyi ziyaret etmişlerdir. Patrik Efendi, M. Yevtiç'in ziyaretini iade etmiştir.

Misafir Hariciye Nazırı saat 19 buçukta matbuat mümessillerini kabul etmiştir. Nazır Hazretleri Türkiyeden çok samimî ve iyi intibalarla ayrılmakta olduğunu söyliyerek demiştir ki:

— *Ankara'ya ve İstanbula ilk defa geliyorum. Güzel memleketinizin üzerimde bıraktığı tesir fevkalâdedir. Yeni Ankara karşısında duyduğum hayranlık sonsuzdur. Bir kır ortasında bir cennet yaratmışsınız.*

"Memleketinizde gördüğüm fevkalâde misafirperverlikten dolayı bilhassa müteşekkirim. Türk matbuatının hakkımda kullandığı çok dostane lisandan dolayı ayrıca müteşekkirim.

Sonbaharda tekrar güzel memleketinize gelebileceğimi ümit ederim.,,

Yugoslavya Hariciye Nazırı Balkan misakı etrafında da şunları söylemiştir:

— *Balkan misakını imza eden devletlerin Hariciye Nazırları Ankarada bir içtima akdedeceklerdir. Fakat bu içtimaın tarihi tespit edilmemiştir. Balkanlarda umumî bir sulh havası vardır. Balkan milletleri biribirlerine daha yaklaşmaktadırlar.,,*

M. Yevtiç giderken Sofya'da tevakkuf edip etmiyeceği hakkında sorulan suale de:

— Hayır, doğruca Belgrad'a avdet ediyorum.,, demiştir.

Türkiye - Yugoslavya arasındaki teşriki mesainin hedefi

ISTANBUL, 22 (A.A.) — Yugoslavya hariciye nazırı M. Yevtiç bu akşam saat 19,30 da Perapalasta Türk matbuat mümessillerini kabul etmiş ve kendilerine şu beyanatta bulunmuştur:

"— Müşterek hudutlara malik olmamakla beraber Türkiye ile Yugoslavya müşterek menafie maliktirler. Ve sulhun istikrarına bütün kudretile yardım etmek arzusile mütehassistirler. Bu arzu son zamanlarda müteaddit defalar samimî teşriki mesaimiz esnasında tecelli etmiştir.

Türkiye ile Yugoslavya arasındaki bu teşriki mesai üç suretle tezahür etmektedir:

Bir taraftan mütekabil münasebetlerde, saniyen Balkan hükûmetleri arasındaki münasebetlerde ve nihayet beynelmilel sahada. Hülâsa, bu teşriki mesainin hedefi çok geniştir. Sözlerimi teyit için Türkiye ile Yugoslavyanın iş tirakile aktedilen ve münasebatımıza taallûk eden ve beynelmilel ve beynelbalkan hususiyeti haiz olan iki taraflı veya müteaddit taraflı muahedeleri hatırlatmaya hacet var mıdır?

Bütün bu meselelerin müzakeresi esnasında yüksek meslektaşım Tevfik Rüştü Beyefendi de mükemmel bir anlayış ve her ikimiz için de ayni derecede kıymettar olan gayeyi tahakkuk ettirmek arzuyu kat'isini buldum. Bu müşterek gaye sulh ve şimdiki nizamın istikrarıdır.

İktısadî sahada

Siyasî faaliyetlerine devamla beraber, Türkiye ile Yugoslavya iktısadî sahada da matlûp neticeye erişmelidirler.

Türkiye ile Yugoslavya ,ticarî münasebetlerini tanzim etmek ve mahsullerinin mübadelesini arttırmak maksadile, yakında iktısadî mukaveleler aktine teşebbüs edeceklerdir.

Gazi Mustafa Kemal hazretleri Lana uzun bir mülâkat bahşetmekle, çok büyük bir şeref verdiler. Bu mülâkat esnasında, kendilerinin yüksek meziyetlerine ve modern Türkiyenin bu büyük ıslahatçısının dehası ile çok nurlu zekâlarına hayran oldum.

Türk milletine, muazzam şefine karşı derin hayranlığımın sebeplerini tamamile anlamış bulunuyorum.

Türkiye cümhuriyeti hükûmetinin ve Türk milletinin, bütün güzergâhımızda bize göstermiş oldukları hâr ve samimî hüsnü kabulden dolayi derin minnettarlığımı bir kere daha teyit etmekle bahtiyarım.

Bu hüsnü kabulün unutulmaz hatırasını daima muhafaza edeceğim.,,

Celâl Beyin mühim nutku

(Başı 1 inci sahifede)

layısile memleket efkârı umumiyesini tenvir etmek üzere hazırlanıyordum. Fakat hazırlığım bitmemiş olmakla beraber, muhterem arkadaşlarıma bu kürsüden hiç şüphesiz büyük bir hüsnü niyetle söyledikleri sözlerden bazılarına cevap vermek iktidarına malik bulunuyorum.

Yalnız bir cepheden

Arkadaşlarım, meseleyi yalnız bir cepheden tetkik etmişlerdir. Ve sırf memleket dahilindeki vaziyeti mütalea ederekten bu meselede büyük bir kazanç vardır. O kazancı eşhası hususiyenin cebine kaptırmıyalım devlete intikal etsin. Mütaleasile meseleyi ele almışlardır. Şüphesiz meseleyi bu şekilde ele almakta hakları da yok değildir. Fakat şeker sanayiinin bidayeti tesisinden itibaren, bugünkü halile beraber, istikbaldeki vaziyeti de mütalea ederek umumî bir prensibe varmak zaruridir. Bir taraflı dediğim mesele budur.

Efendiler, şeker sanayii memleketimizde yapılmazdan evvel hepimiz büyük bir heyecan içerisinde idik. Ben hatırlarım, her hangi bir şeker fabrikasının resmi küşadından dönen arkadaşlarımızdan, dindar bir insanın hicazdan geldiği zaman, zemzemle sakalını yıkadığı vakit duyduğu heyecanı görmüştüm. Elhamdülillâh bizim de memleketimizde şeker yapılabiliyormuş deniliyordu. Evvelemirde memleketimizde şeker yapılmasını bir kıymet olarak kabul ediyorlardı. Bu kıymet sabit oldu. Ve ayni zamanda memleketimizde modern bir şeker sanayii teessüs etti. Şeker sanayiinin aynı zamanda rantabilite hesapları üzerinde durmak zamanı geldi. Ben hatırlıyorum ki, arkadaşlarımın burada hüsnüniyetle mevzuu bahsettikleri meseleler her memlekette şeker sanayiinin teessüs ettiği zamanlarda konuşulmuş şeylerdir. Bizim burada şimdi konuştuğumz bu meseleleri, bundan yüz sene evvel konuşan memleketler vardır. Hazırlanmadım, dediğimin sebebi şudur ki:

Onların gittikleri yolu tetkik ederek delâili ile huzuru âlinizde arzı malûmat edememekten mütevellit eğer, şeker sanayii bugünkü vaziyetile alâkadarlarına büyük bir kâr bırakıyorsa ve eğer bugünkü şeker sanayii hazineye istediğimiz kadar parayı vermek iktidarını haizse, eğer bugünkü şeker sanayii müstehliklere daha ucuz şeker yedirmek iktidarını haizse bundan daha büyük bir şey olamaz, hemen yapalım. Fakat yapılan hesaplar bu kadar mesut neticeyi vermiyorsa şu halde şeker sanayiini zedeliyebilecek hareketten içtinap etmekliğimiz lâzımgelir.

İktısat Vekiliniz bu mütalea üzerindedir ve yalnız şeker sanayiinde değil, umumî sanayi siyasetimizde normal kârı alâkadarlara bıraktıktan sonra, müstehlikinin hakkını, hazinenin hakkını almayı esas prensip olarak kabul etmiş bulunuyoruz. Işin prensipini bu suretle tebarüz ettirdikten sonra hakikaten arkadaşlarının iddia ettiği gibi, hazinenin ve müstehlikin hakkı mevcut mudur?

Efendiler, bilmek lâzımdır ki, şeker çok risk ve üzerinde çok tehlike taşıyan sanayidendir. Biliyorsunuz, Uşak fabrikası hepimize senelerce ıstırap verdi, Alpullu fabrikası kuraklık hasebile senelerce zarar etti. Şimdi kâr devresindedir. Bu seneki kâr ise, anormal bir kârdır. Yüksek kârından bahsettikleri Alpullu fabrikasının hissedarlarından biri bu yüksek kârdan endişe ediyordu. Bana dedi ki Alpullu fabrikası forse bir travay yapmıştır. Lüzumundan fazla çalışmıştır. Mesai sezonunu artırmıştır.

Eğer bu mesai böyle devam edecek olursa fabrikaya ayrılmış olan amortismanın kâfi gelmesi şöyle dursun yeniden tesis masrafı ayırarak fabrikayi kurmak icap edecektir.

Maliyet hesapları fiyatları teknik olduğu kadar, sanayii cesimeden olan ve dünyanın her yerinde büyük sanayiden addolunan şeker sanayii üzerinde kuvvetle karar vermek için, onun tekniğine vakıf olmak lâzım gelir.

Ben itiraf ediyorum ki bunun teknîğine vakıf değilim ve bu itibarla bunun tekniğini bilen rasyonel mesail üzerinde malûmatı vasiası bulunan ve şeker sanayiinin beynelmilel vaziyetini bilen bir mütehassısı buraya davet ettim ve onun bitaraflığına güvenerek ten kendisine muhtelif sualler tevcih ettim.

Şimdi huzuruâlinizde o sualleri aynen okuyacağım ve bu suallerde görülecektir ki, hükûmet ve Iktısat vekâletiniz muhterem arkadaşlarımızdan mevzuu kavramak ve anlamak hususunda daha ileri gitmişlerdir.

Sorduğum sualler:

1 — Muhtelif Avrupa memleketlerindeki şeker sanayii vaziyeti,

2 — Muhtelif memleketlerdeki pancar fiyatları ve alım satım vaziyeti,

3 — Muhtelif memleketlerdeki şeker kalitesi ve dahili şeker satış fiatları,

4 — Muhtelif memleketlerin şeker istihlâkinden tatbik ettikleri vergi ve rüsuma ait ahkâm ve miktarları,

5 — Muhtelif memleketlere veya yeniden şeker sanayii yapan memleketlerde bu sanayiin himaye şekil şerait ve derecesi,

6 — Şeker sanayiinde müteamil kârhatleri,

7 — Türkiye şeker fabrikalarının hali hazırdaki vaziyet ve faaliyetleri,

8 — Türkiye şeker fabrikalarından istihsal olunan şekerin maliyeti ve bunun indirilmesi,

9 — Türkiyedeki satış fiatlarına ve himaye şeraitine göre tatbiki muvafık olacak vergi miktarı hakkındaki mutalea.

Hülâsa:

Şeker sanayii tesisi için devletçe himaye tedbirleri alınmıştır. Bu suretle şeker sanayii teessüs etmiştir ve etmektedir. Ancak atideki maddelerden şikâyetler ne dereceye kadar yerindedir? Bu mahzurların nasıl ve ne dereceye kadar izalesi ve hafifletilmesi kabildir?

1 — Şekeri, halk lüzumundan fazla pahalı yiyor doğru mu?

2 — Himayesi sebebile hazinenin gümrük varidatından kaybettiği miktara mukabil aldığı resim azdır, bu resim daha arttırılabilir deniyor, hazinenin kaybettiği varidat israf oluyor ve ya haksız yere sanayi kârı olarak hususi eşhasa veriliyor.

Doğru mu? Ne dereceye kadar, tedbiri nedir?

Suallerin cevabı

Bu sorduğumuz suallerin cevaplarını aldık, cevapların tercümesi yapılıyor. Yakında tabettirerek memleketin efkârı umumiyesine, olduğu gibi arzedeceğiz. Bütün bunların hesaplarını memleektimiz hakkında acı veya tatlı neticelerini olduğu gibi çıplaklığile göreceksiniz ve kararlarınızı elinizi vicdanınız üzerine koyarak huzurla, sükûnla vereceksiniz. Mütahassısın salâhiyeti, otoritesi vardır. Her şeyi açık ve doğru söylemeye davet edilmiştir. Bununla beraber demek istemiyorum ki, rapor üzerinde münakaşa edilemez.

Bazı arkadaşlarım vaziyeti bir taraflı görüyorlar. Dediğim zaman misal olarak Bulgaristandan nasıl yanlış abhsettiklerini gösterebilirim. Hüsnü Bey kardeşimiz sona biraz tashih etmek istediler, fakat onun da malûmatı noksandır. Malûmâliniz bu teknik ve hesap işidir. Kat'i neticeye varmak için gerek encümen, veya sureti mahsusada seçilmiş bir heyetin, hattâ her ferdimizin şeker üzerinde ayrı ayrı malûmat ve kanaat edinmelerini daha ziyade milli menfaat meselesi olarak telâkki ederim.

Binaenaleyh milli bir mesele üzerinde yani bu raporu esas ittihaz ederekten herhangi bir şekilde konuşmaya, tekrar ediyorum ki intizar etmek teyim.

Şeker gümrük resmini kaybediyoruz deniliyor. Niçin ben böyle bir sual tevcih edebilirim. Gümrük resminden muazzam bir para kaybediyoruz, faakt memleketimizde milli bir sanayi vücude getirmeye karar verdikten sonra sorarım, bundan başka bir tedbir var mıdır?

Ya gümrük resminden istifade için fabrikaları kapatacağız, şekeri herkese ucuza mal edeceğiz, fakat bunun neticesinde memleketi fakrü sefalete yuvarlayacağız veya gümrükleri kapatacağız, neticede memlekette milli bir sanayi yaratacağız, belki biraz sıkıntı çekeceğiz, fakat sonunda refaha, saadete kavuşacağız.

Bu budur arkadaşlar. Memlkette tuttuğumuz yol refah yoludur. Ne israf, ne de ihtikâr yoktur, eğer ihtikâr varsa her zaman kırmaya hazırız (bravo sesleri alkışlar)

Otobüs işletme işleri

ANKARA, 22 (Telefonla) — Büyük belediye merkezlerinde idarî ve inzibatî tedbirlere rağmen dağınık bir halde bulunan otobüs servisini muntazam ve mes'ûl bir idareye bağlamak ve muhtelif aksamı hariçten gelen otobüslerin ihtiyaçtan fazla kullanılması yüzünden memleket haricine fazla döviz çıkmasına yer vermemek ve şehirlerde müesses nakliye teşekküllerini korumak ve nakil vasıtalarının bulunduğu sahalardaki halkın muvasala ihtiyaçlarını karşılamak için vaki teşebbüsler neticesinde İstanbul ve Ankara gibi büyük belediyelerimizde otobüs işletme imtiyazı mahallî belediyelere verilmişti.

Ancak belediyelerimiz bu imtiyazları yalnız başlarına tatbik imkânını bulamamaktadırlar. Bunun için bugün otobüs işletenlerin daha sıkı bir kontrol altına alınması lüzumlu görülmüş ve bunun için belediye kanununun 19 uncu maddesinin beşinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında hükûmetçe meclise bir kanun lâyihası sevkedilmiştir. Lâyiha şudur:

"Belediye sınırları dahilinde muayyen mıntakalar arasında otobüs ve omnibüs gibi yolcu ve yük başına ücret alan nakil vasıtalarını hükûmetin mürakabesi altında ya doğrudan doğruya işletmek ve ya İcra Heyeti kararile belediyelerin de iştirak edecekleri şirketler vasıtasile işletmek veya dilerse muayyen müddetle ruhsat vermek münhasıran belediyelerin hakkıdır.

Hususî mahiyette elektrik tesisatı gibi işlerin yapılmasına ve umuma ait suların ihtiyaçtan fazlasının hususî istihsalâtta kullanılmasına, inhisar tezammun etmemek üzere ruhsat verilir.

Cumhuriyet Merkez Bankası

Hissedarlar umumî heyeti dün toplandı

ANKARA 22 (A.A.) — Cümhuriyet Merkez Bankası hissedarlar umum heyeti âdî ve fevkalâde olarak bugün saat 14,30 da müdüriyeti umumiye binasında ve banka idare meclisi reisi Nusrat Beyin riyasetinde toplanmıştır.

Bankanın 933 senesi hesabına ait idare meclisi raporu ve bilânçosu okunmuş ve raporla hesabat ve teklif edildiği veçhile temettüün tevzii aynen kabul ve idare meclisi ibra edilmiştir.

Bundan sonra aza intihabına geçilerek b ve c ve d sınıfı hissedarları tarafından intihap edilmiş olan Nusrat ve Reşat ve Mahmut Nedim Beyler ayni sınıflar tarafından tekrar aza seçildiler.

Bilânçonun reye vazından evvel hissedarlardan iki zat banka masrafının şayanı isyikşar bulunduğundan bahsetmişlerse de iktısat vekili Celâl Bey söz almış ve bu gibi büyük müesseselerde masrafın yüzde sekseni kadar çıktığı halde merkez bankasında yüzde otuz nisbetinde kaldığını ve bu hususta hemen kendilerile kanuştuğu ecnebi bankaları mümessillerinin de ayni kanaatte bulunduğunu ve bu vaziyet itibarile Merkez Bankasının masrafının şayanı istikşar olamıyacağını söylemiş ve bu izahatı müteakip müzakere kâfi görülmüştür.

Okunan hesabat raporuna nazaran 1933 senesi nihayetinde hasıl olan safi temettü miktarı 1.349.300 liradır.

Banka heyeti umumiyesi bilûmum hissedarana yüzde yedi seksen bir olmak üzere 821,12 liranın tevziine karar vermiştir.

Istanbul 7 inci icra memurluğundan:

Ortaköyde Aktar sokağında 11 numaralı hanede mukim iken elyevm ikametkâhları meçhul bulunan Salomon Mordehay efendilerle Niyama ve Refka hanımlara:

Lazar Revah efendi tarafından Beyoğlu 2 inci noterliğinden musaddak K. Evvel 927 tarihli ve 11399 numara ile istihsal eylediği bir kıt'a senetle matlubu olan 1000 liranın temini istifası için mezkûr senet dairemize tevdi edilmiş ve tanzim olunan 34/1205 numaralı icra emirleri berayi tebliğ ikametkâhlarına gönderilmiş ise de icra emirleri zahrına mübaşirin verdiği meşruhatta ikametkâhınızın meçhul olduğu anlaşılmış olduğundan yukarıda yazılı borcu işbu ilân tarihinden itibaren nihayet bir ay içinde ödemeniz lâzımdır. Bu müddet içinde borcu ödemez veya tetkik merciinden veya temyiz veya iadei mahkeme yolu ile ait olduğu mahkemeden icranın geri bırakılmasına dair bir karar getirmedikçe cebri icra yapılacağı ve yine bu müddet içinde icra ve iflâs kanununun 74 üncü maddesi mucibince mal beyanında bulunmanız ve bulunmazsanız hapsen tazyik olunacağınız ve hakikate muhalif beyanatta bulunursanız hapsen cezalandırılacağınız mezkûr icra emrinin tebliği makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (15974)

Istanbul Üçüncü icra memurluğundan:

Yeminli erbabı vukuf tarafından tamamına 110222 lira kıymet takdir edilen Beyoğlunda Bedrettin mahallesinde Kahristan, Şimal, Orta ve Meşrutiyet sokaklarında eski iki yeni 1, 1/1, 52, 52/1, 52/2 numaralarla murakkam orta sokakta 1/1 numaralı dükkân şimal sokağında bir numaralı bir dükkân meşrutiyet caddesinde 52, 52/2 numaralı iki dükkânı müştemil 52/1 numaralı kârgir apartımanın tamamı açık artırmaya konulmuş olup şartname 10/5/934 tarihinden itibaren herkes tarafından görülebileceği gibi 26 . 5 - 934 tarihine müsadif Cumartesi günü saat 14 den 16 ya kadar dairemizde açık artırma ile satılacaktır. Artırma bedeli muhammenin yüzde 75 ni bulmadığı takdirde en son artıranın taahhüdü baki kalmak üzere 11/6/934 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 14 den 16 ya kadar dairemizde yapılacak olan artırmasında gayri menkul kıymetinin yüzde yetmiş beşini bulmadığı takdirde ihaleden sarfı nazar edileceğinden taliplerin muhammen kıymetin % 7 buçuk nispetinde pey akçesi vermeleri lâzımdır. Müterakim vergilere vakıf icaresi ve belediyeye ait tenvirat ve tanzifat rüsumları müşteriye aittir. 2004 numaralı icra ve iflâs kanununun 126 ncı maddesinin dördüncü fıkrasına tevfikan bu gayri menkuller üzerinde ipotekli alacaklılar ile diğer alacaklılar ile diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müspiteleri ile bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde tapu sicillerile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları cihetle alâkadarların işbu maddenin mezkûr fıkrasına göre hareket etmeleri ve fazla malûmat almak istiyenlerin 933/4625 Dosya nnumarasile dairemize müracatları ilân olunur. (15983)

ZAYI. — 933 senesi Şişli ilk mektebinden aldığım şahadetnameyi zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur. Hüseyin MUSTAFA 105

Sabırsızlıkla açılmasını beklediğiniz

Zümrüt Yalova Kaplıcaları

1 Mayıs 1934 te açılıyor

Fiatlar çok mutedildir. Mayıs ayı zarfında Kür için gelenlerin otel ve banyo ücretlerinden ayrıca % 40 tenzilât yapılır. Gezmek ve eğlenmek için bir gece kalmak üzere geleceklere mahsus yol, lokanta, otel ve banyo ücretlerini havi tenzilâtlı karneler yapılmıştır. Bu karneler 1 Mayıs 934 tarihinden itibaren Köprü Adalar Vapur bilet gişelerinde satılacaktır.

(1825) 2246

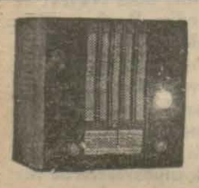

ŞCHAUB RADYOLARI

Bütün dünyaca tenınmış olan Şchaub Fadrikası en müşkülpesent Radyo meraklılarını memnun etmek İçin

Bu sene 3 yeni model

çıkarmıştır. Fiatlarının ucuzluğuna rağmen verdiklerl netice Harikulâdedir. Radyo almadan ŞCHAUB Makinesini tecrübe ediniz. Bu makine ile dünyanın her bir tarafını dinleyebilirsiniz. Tediyatta kolaylık yapılır. Peşin tediyede hususî iskonto

Satış yeri - RİKARDO LEVİ Sultan Hamam - Havuzlu han No. 9 - 11

Model Velt Süper 34 18 - 2000 metreye kadar bütün istasyonları alma hassası büyüktür Fiatı 330 lira

Model Bali 2 18-2000 metreye kadar alır. Fiatı 200 lira

Halk modeli 200 - 2000 metreye kadar alır. Fiatı 120 liradır 13932 1842

Zonguldak Belediye Reisliğinden:

Zonguldak Belediye binasının, temel inşaatı 10-4-934 tarihinden itibaren kapalı zarf usulile ve yirmi bir gün müddetle münakasaya vazolunmuştur. Yevmi ihale bir Mayıs 934 saat (14) de Zonguldak Belediyesinde ihale edilecektir. Bu işe müteallik proje ve fennî şartname Zonguldak ve Istanbul Belediyeleri hey'eti fenniyesinde mevcuttur. Münakasaya iştirak edecek olan taliplerin mezkûr Belediyeler Hey'eti fenniyesine müracaatla muktazi malûmatları alabilecekleri ilân olunur. (1695) 2117

Haydarpaşa Emrazı Sariye Hastanesi Baştabipliğinden:

16 Nisan 934 Pazartesi günü Hastane müstahdemini için yaptırılacak on altı takım elbise ile 16 çift fotin için yapılan münakasada teklif edilen fiat fazla görülmüş olduğundan bir hafta sonra Galatada da kara Mustafa paşa sokağında Istanbul Limanı sahil sıhhiye merkezinde münakasası 24 Nisan 934 salı günü saat 14 te yapılacağından isteyenlerin mezkûr merkez Levazımmemurluğu ile hastane idare memurluğuna müracaatları. (1760) 2184

Petrol Arama ve İşletme İdaresinden:

A — 18.000 Metre 2 Pusluk eksiz (Çekme) su borusu
1 — Santimetre murabbaı 80 Kilo tazyıka mütehammil
2 — Sıkleti Metresinde 5.470 kilo
3 — Dış Kutru 5.93 Santimetre
4 — İç „ 5.25

B — Kuvvei muharrike
18 Beygir kuvvetinde Dizel.

C — 2 Pusluk Borudan 10 kilometre mesafeye ve 500 metre irtifaâ dakikada 185 litre su verebilecek Tulumba

Talip olanlar Malzemeyi Sif Mersin olarak kaça ve ne vakıt teslim edebileceklerini Mersinde Turing Otelde Petrol İdaresine 30 Nisan 1934 den evvel bildirmelidirler. 2279

Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı Istanbul Satınalma Komisyonundan:

1 — (3000) kilo kalın ve (2000) kilo ince makina yağı 26/4/934 Parşembe günü pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Istekliler şartnameyi her gün Komisyondan alabilirler.

3 — Pazarlığa girecekler malın Komisyonca tasarlanmış tutarının yüzde 7,5 ğu olan (120) liralık vezne makbuzu veya teminat mektuplarile belli günde Komisyona gelmeleri. (1873)

DİŞ SUYU

BOTOT

Dr. İHSAN SAMİ

BAKTERİYOLOJİ LABORATUVARI

Umumî kan tahlilâtı, frengi noktai nazarından (Wasserman ve Kahn teamülleri) kan küreyvatı sayılması. Tifo ve ısıtma hastalıkları teşhisi. idrar, balgam, cerahat, kazurat ve su tahlilâtı, Ultra mikroskopi, hususî aşılar istihzarı. Kanda üre şeker. Klorür. Kollesterin miktarlarının tayini. Divanyolu No. 189 Tel: 20981

(15170) 1967

Urolog - Operatör

Dr. Reşit Sami

İdrar yolları hastalıkları Mütehassısı

Beyoğlu: Parmakkapı - İstiklâl caddesi No. 61 (15849) 2229

Askerî fabrikalar ilânları

Bakırköy Barut Fabrikaları arazisinde yetişen yeşil otların biçilerek kaldırılması müzayedeye konulmuştur. Talip lerin şartnamesini görmek için her Pazartesi ve Perşembe günleri saat 13 ten sonra ve müzayedeye girmek üzere 30-4-934 pazartesi günü saat 14 te Fabrikada Satınalma Komisyonuna müracaat eylemeleri. (475) (1565) 2008

ISTANBUL TICARET MUDIRIYETINDEN:

Rehin üzerine ödünç para verenler hakkındaki nizamnameye tevfikan maaş cüzdanı üzerine ödünç para vermek suretile icrayı san'at etmek üzre kendisine mezuniyet verilmiş olan Usküdar'da Hayrettin Çavuş mahallesinde Toptaşı caddesinde 245 No. lu yazıhaneyi kanunî ikametgâh ittihaz etmiş olan Kürkçü Memiş oğlu Ismail Hakkı Ef. bu kere müracaatla menkul rehin üzerine ikraz işlerinden vaz geçtiğini ve bu husustaki muamelâtı tasfiye ettiğini beyan ile teminatın iadesini talep ettiğinden yukarda yazılı muameleden dolayı kendisile her ne suretle olursa olsun alâka ve ilişikleri olanların ve matlûbatı bulunanların haklarını aramak üzre birer hafta fasıla ile üç defa ilândan sonra üç ay zarfında evrakı müsbitelerile kendisine veyahut müdiriyetteki Komiserliğe müracaatları ve bu müddetin hitamından sonra mevcut teminat akçesinin iadesi cihetine gidileceği ve artık bu baptaki taleplerin mesmu olmıyacağı malûm olmak üzre nizamnamenin 15 nci maddesine tevfikan keyfiyet ilân olunur.

(15710) 2173

3 üncü kolordu ilânları

Uçüncü Kolordu kumandanlığından:

3. K. O. Nakliye taburunun kullanmakta olduğu 265050 - 266100 numaraları muhtevi levazım ayniyat makbuzu koçanından 265070 numaralı levazım ayniyat makbuzu ziyaa uğradığından hükmü olmadığı, vesaik ve müstenidat meyanında kullanılamıyacağı cihetle her kimin eline geçerse K. O. ya gönderilmesi ilân olunur. (797) (1912)

Yaz mevsimi! Gömlek mevsimi!

İPEKİŞ'in nefis ipeklilerinden ısmarlama gömlek (markası da dahil olduğu halde)

7½ Liraya

(Bu rakkam İpekiş'in yeni mevsimle beraber başlıyan yeni fiyatlarına bir misaldir.)

İPEKİŞ Magazalarını ziyaret ediniz.

Holantse Bank-Üni N.V.

Sabık Bahrisefit Felemenk Bankası

İstanbul Şubesi
Galata Karaköy Palas Meydancık Alalemci Han

Her türlü Banka muameleleri. Kasalar icarı

UMUMİ MÜDÜRLÜK: AMSTERDAM

Şubeleri : Amsterdam, Buenos Aires, İstanbul, Rio de Janeiro, Santos, Sao Paulo.

1841

Mustafa Kemal Paşa Belediyesinden:

10-4-934 de ihale edileceği ilân olunan Kasabamızın Elektrik tesisatı münakasa müddeti talipler tarafından tetkikat yapılmakta olduğundan 10 Mayıs 934 Perşembe günü saat 17 de ihale edilmek üzere kemafissabık kapalı zarf usulile temdit edildiğinden taliplerin Mustafa Kemal Paşa Belediye Encümenine müracaatları ilân olunur. (1722) 2199

EVKAF MÜDİRİYETİ ILANLARI

Bahçekapı'da Dördüncü Vakıf hanın oda başılığı ile kahveciliği teslimi tarihinden 936 senesi Mayıs nihayetine kadar olmak üzere 21/4/934 tarihinden itibaren bir ay zarfında pazarlıkla ihale edileceğinden şartnameyi görmek ve talip olmak için her gün Evkaf Müdüriyetinde Varidat Müdüriyetine müracaatları. (1907)

1 — Galata'da Mehmet Ali Paşa hanında 38 No. lu mağaza.

2 — Tophane, Süheyil Bey, Topçular caddesinde 481 No. lu dükkân.

3 — Beyoğlu Kamer Hatun, Papatya sokağında 2 No. lu dükkân.

4 — Aksaray, Sofular caddesinde 1 No. lu iki oda.

5 — Kadıköy, Zühtü Paşa, Bağdat caddesinde 2 No. lu hane.

6 — Kadıköy, Zühtü Paşa, Bağdat caddesinde 2 - 1 No. lu ahır ve arazi.

Balâda muharrer emlâk 935 senesi Mayıs nihayetine kadar pazarlıkla kiraya verileceğinden talipler Mayısın ikinci Çarşamba günü saat on beşe kadar Evkaf Müdüriyetinde Vakıf Akarlar Kalemine müracaatları. (1906)

Maliye Vekâletinden:

Vekâlette münhal bulunan 200 lira ücretli malî tetkikat bürosu mütercimliğine Fransızca ve Inilizce lisanlarına vakıf ve bilhassa Fransızcadan Türkçeye ve Türkçeden Fransızcaya mükemmelen tercümeye muktedir bir memur alınacaktır. 28/Nisan/934 Cumartesi günü saat 14 de Istanbulda Vilâyet konağında Istanbul Maliye murakipliğine Ankarada Vekâlet kalemi mahsus müdürlüğüne müracaatları lâzımdır. Müsabakaya dahil olabilmek için memurin kanununun 4 üncü maddesinde muharrer evsafı haiz olmak ve başka bir işle meşgul bulunmamak şarttır. (1910)

Reklâm ve ilân Müesseselerine:

Akay işletmesi Levazımından:

Akay Idaresine ait vapur ve iskelelerde tayin olunan mahallere ilân konulacaktır. Bu iş bir sene müddetle bir müteahhide ihale olunacaktır. Taliplerin şeraiti öğrenmek için 30/Nisan/934 tarihine kadar her gün Levazım Şefliğine müracaatları. (1861)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

10.000 kilo Süt	Aleni münakasa ile 16/Mayıs/934 Çarşamba günü saat	14 te.
5.000 kilo Süt	„ „ „	15 te.
1.250 kilo Yoğurt	„ „ „	15 te.
10.000 kilo Süt	„ „ „	16.30 da.
18.000 kilo Yaş sebze	Aleni münakasası 17/Mayıs/934. Perşembe günü saat	14 de.
45.000 kilo Yaş sebze.	„ „ „	15 te.

Yukarıda cins ve miktarı yazılı mevaddı iaşe hizalarında yazılı günlerde açık azaltma ile satın alınacaktır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün münakasasına iştirak edeceklerin de hizalarındaki gün ve saatte Kasımpaşada kâin Komisyona müracaatları. (1839)

DİŞÇİ - ECZACI

Orta Anadoluda mühim bir müessesenin Dişçilik diploması da olan ve her iki işi iyi yapacak bir eczacıya ihtiyacı vardır. Tercümei hal ve ücret talebini havi mektuplarını göndermelidirler.

EBE HANIM

Orta Anadoluda mühim bir müessese cerrahi servisinde çalışacak diplomalı bir ebe hanım aranıyor. Yazı makinası ile yazabilen, el yazısı güzel olan, lâboratuvar işlerine de istidadı olan hanımlar tercih edilecektir. Tercümei hal ve ücret talebini havi mektuplarını göndermelidirler. Müracaat: Posta kutusu 84, İstanbul.

[15980]

Vefa Lisesi

Kooperatif mümessilliğinden:
Kimya muallimimiz
Mazhar Beyefendinin yazdıkları

KİMYA

Bakalorya el kitabını bütün kardeşlerimize ve bilhassa bakaloryaya girecek arkadaşlarımıza candan tavsiye ederiz. Nazarî, tahlili kimya da dahil olduğu halde bütün kimya esaslı bir surette telhis edilen bu eserin 60 kuruşa satılması da temin edilmiştir.

Kooperatifimiz, Halit, Sühulet, Kanaat kütüphanelerinde satılmaktadır.

(15997)

Asırlarla yaşayan

MERSİYELER, MÜNACATLAR İLÂHİLER

" MEZMURLAR "
Kitabı

YENİ TERCÜME

Fi. citli, 30 ciltsiz 15 Kr.

Satış yerl: İstanbul MAARİF KÜTÜPHANESİ, Beyoğlu HAŞET KİTAP EVİ, Ankara AKBA KİTAPEVİ. [15971]

Dr. HORHORUNİ

Eminönü Valide kıratanesi yanında (15570) 2060

Deniz yolları

IŞLETMESI

Acenteleri : Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel. 22740

Iskenderiye yolu

İZMİR vapuru 24 Nisan SALI 11 de Galata rıhtımından kalkacak doğru İzmir, Pire, İskenderiye'ye gidecek ve dönecektir. (1894) 2288

Bartın yolu

BURSA vapuru 23 Nisan PAZARTESİ 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (1895)

Trabzon yolu

ANKARA vapuru 24 Nisan SALI 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte Zonguldak, İnebolu, Sinop, Samsun, Fatsa, Gireson, Vakfıkebir, Trabzon, Rize'ye. Dönüşte bunlara ilâveten Sürmene, Ordu'ya uğrayacaktır. (1932)

Omer Kenan müstahzaratından GANIBALIN isimli Mehmet Tahir firmasındaki

SAÇ BOYALARININ

bu kere piyasaya taklitleri çıkarılmış olduğundan muhterem müşterilerimizin nazarı dikkatini celbederiz. Yalnız Mahmutpaşa 131/186 numaralı mağazadan maada hiçbir yerde toptan satış mahalli bulunmadığı ilân olunur. (15991)

ANADOLU
Türk Sigorta Şirketi

4 Üncü Vakıf Han İstanbul

Ihtiyat ve Sermayesi: (1.000.000) Türk Lirasıdır.

Nama muharrer hisse senetlerinin (% 60) ı Türkler elindedir.

Türkiye İş Bankası tarafından teşkil olunmuştur. İdare meclisi ve müdürler heyeti ve memurları kâmilen Türklerden mürekkep yegâne Türk Sigorta Şirketidir. Türkiyenin her tarafında (200) ü geçen acentalarının hepsi Türktür. Türkiyenin en mühim müesseselerinin vebankalarının sigortalarını icra etmektedir.

Yangın, Hayat, Nakliye, Kaza, Otomobil

sigortalarını en iyi şeraitle yapar. Hasar vukuunda zararları sür'at ve kolaylıkla öder.

Telgraf: İMTİYAZ - Telefon: İst. 20531 1831

Umumi Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.